

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

**ZNALOSTI A ÚROVEŇ SDĚLENÍ TRAGICKÝCH UDÁLOSTÍ
PŘÍSLUŠNÍKY POLICIE ČR V DANÉ LOKALITĚ**

Jiří Poch

Katedra pedagogiky

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hanušová Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitel praktického vyučování a odborného výcviku

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Znalosti a úroveň sdělení tragických událostí příslušníky Policie ČR v dané lokalitě vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Kladně dne

.....

Jiří Poch

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat PhDr. Jaroslavě Hanušové Ph.D. za cenné rady, trpělivost a vedení mé práce, kpt. Mgr. Jiřímu Varhulíkovi za poskytnutí služebních informací a součinnost, npor. Ing. Petru Hoškovi za velmi vstřícný přístup k mé práci, Heleně Košové za osobní postoj a rady a především mé manželce Kateřině Pochové za trpělivost.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá především problematikou kvality a úrovně jednoho z úkolů policie ČR a to sdělování tragických událostí. Je zde zachycena legislativní opora, a systém funkčnosti oprávněných osob jakožto interventů. V další fázi práce je zachycen skutečný stav vyplývající z praxe a zkušeností s porovnáním se současným stavem jak úrovně jednotlivých policistů, tak celkového systému policie ČR ve vztahu ke sdělování těchto nepříjemných zpráv. Závěrečná část práce je pak věnována dotazníku, který byl předložen policistům jednotlivých oddělení, který měl za úkol zjistit skutečný stav úrovně sdělování tragické události spolu s uvedeným nastoleným systémem sdělování tragické události, názorů a částečného pohledu do vědomostí jednotlivých policistů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Tragická událost, smrt, pozůstalý, sdělení, úroveň

ANNOTATION

This Bachelor thesis explores the various issues relating to quality and level of competence when relaying information about tragic events, one of the responsibilities of the Czech Police. It focuses closely on guidelines of legislative framework as well as looking at the practical functioning of the system of intervention by authorised Police officials. The second part of this thesis presents the current level of competence based on experience in comparison to the individual competence of each police officer involved, while reiterating the stance of the Czech Police on relaying tragic events to relations and survivors. The final part of the thesis is a questionnaire presented to various police officers across different departments, with the objective to find out the existing level of competence in relaying tragic events whilst adhering to the rules and regulations set by the legislation specifically dealing with relaying information about tragic events. It provides an insight into the actual level of knowledge and competence of each police officer.

KEYWORDS

Tragical event., death, bereaved, communication, level

Obsah

1 ÚVOD	6
2. Stručné objasnění základních pojmů nutných k pochopení daného problému, který je vyložen v této práci	8
3. Nutnost vytvoření odpovídající legislativy při sdělování tragické události	9
3.1 Postup stanovený policejním prezidentem	10
3.2 Stanovisko policejního prezidenta ČR k sdělení tragické události	10
3.3 Doporučení z pokynu policejního prezidenta	11
3.4 Praktické požadavky kladené na příslušníka při sdělování tragické události	11
4. Organizace profesní přípravy příslušníků policie PČR	13
4.1 Školní policejní střediska	15
4.2 Získání znalostí nutných k odpovídajícímu výkonu při sdělování traumatizujícího sdělení	17
5. Současný stav intervenčního týmu u policie ČR a její činnost	20
6. Požadavky stanovené Bílým kruhem bezpečí	23
6.1 Obecně plané rady pro výkon intervence u pozůstalých	24
7. Vlastní realizace sdělení tragické události dle metodiky psychologického oddělení	26
8. Předání informace traumatizujícího zaměření pozůstalým	28
9. Druhy oznámení tragické události – rozdíly mezi nimi	29
10. Skutečná realizace samotného sdělení	31
11. Negativní projevy u policistů při předávání zprávy	33
Praktická část	35
12. Cíle a předpoklady	35
13. Metodika výzkumu	37
13.1 Výsledky šetření	37
14 Diskuze a komparace dat	53
15. Závěr	57
Příloha č. 1 vyplněný dotazník	59
Seznam použité literatury a pramenů-	61

1 ÚVOD

Úmrtí či náhlá smrt jako taková, nás provází od nepaměti a je nedílnou součástí našeho života. Zatímco se většina naší společnosti zabývá otázkou jak pomoci jednotlivci, a konkrétnímu chování k osobě, jehož se má smrt v blízké době dotýkat, už zapomíná, že odchod takové osoby je i pro ostatní pozůstalé a příbuzné rovněž značně traumatizující a bolestivý. A právě proto být jen z úcty k zemřelému je minimálně morální povinností jedince tyto poslední chvílky zabezpečit důstojným a řádným rozloučením a zamyslet se nad hodnotou života jako takového.

Tomuto problému je pak věnována i tato práce. Jejím záměrem je jednak seznámit širší veřejnost jedním z dílčích úkonů Policie ČR a to sdělováním tragických událostí, a s tím související kvalitou a odborností při sdělování tragické události a současně napomoci příslušníkem Policie ČR využít těchto poznatků při své práci. Plnění tohoto úkolu – tedy sdělování tragické události, je a vždy byla vnímána ze strany příslušníků, jako běžná součást výkonu služby. Na druhé straně u osob pozůstalých, či osob právě dotčených přijetím tragické události, se tento okamžik stává rozhodujícím ve formování jejich následného psychického stavu, a s odstupem času tento okamžik utváří i pohled a resumé na samotnou tvář police, která je v současné době velmi společností monitorována a konfrontována.

Současný trend k vytvoření nové tváře Policie ČR vychází z neustávající potřeby vzdělávat a školit příslušníky Policie ČR, ke stále novým situacím, která dnešní doba nabízí a požaduje. Tyto požadavky vyplývající především z porovnání a zkušenostmi ze zahraničí, kde je snaha tvořit naprosto profesionální tvář policie a to ve všech směrech. Na jednotlivé příslušníky je pak kladena značná zátěž nejen psychického charakteru. I přes tyto úskalí má být policista dle logického úsudku stále připraven především po stránce odborné a osobní, čelit krizovým situacím, kterým sdělení tragické události pozůstalým, rozhodně je.

Právě zjištění skutečného stavu úrovně a odborných znalostí jednotlivých příslušníků, by mělo napomoci ke zvýšení kvality práce a odstranění organizačních nedostatků, které se při sdělování tragické události, někdy vyskytují. Takovéto jednání ze strany policie pak napomáhá k utváření nejen příznivého obrazu příslušníka, tak současně zmírňuje tragické dopady na pozůstalé.

Tato bakalářská práce se snaží postihnout úroveň a kvalitu policistů, a zároveň i podhalit čtenářům běžnou praxi, která naskýtá řadu úskalí. I přes nejrůznější pokyny a rozkazy ze strany vedení policie, je samotné sdělení tragické události ve značném rozporu s požadavky psychologických a intervenčních center.

Úmrtí ze strany policie, je pak chápáno jako každodenní aspekt života, nad kterým není potřeba se více zamýšlet a už vůbec ne, při sdělování tragické události. Sdělování je pak chápáno jako běžný úkon ve službě, na rozdíl od osoby, které je daná tragická událost sdělována.

V závěrečné části této práce, která je vyhrazena shrnutí daného tématu, je i souhrn 22 otázek, které se k danému tématu vztahují. V této kapitole je i zpracován výzkum a následné zhodnocení otázek, které byly předloženy výhradně příslušníkům policie ČR, a kde uvedené odpovědi zmapovaly nejen znalosti potřebné ke sdělení tragické události, ale daly jistý návod k tomu, jak danou práci mezi příslušníky dále zdokonalit.

2. Stručné objasnění základních pojmů nutných k pochopení daného problému, který je vyloženo v této práci

K lepší orientaci v textu a snazšího pochopení celého problému, se zde pokusím alespoň dle závazného pokynu Policejního prezidenta vysvětlit několik základních pojmů, se kterými se policista nejčastěji setkává. Pro veřejnost mohou být tyto pojmy málo pochopitelné, málokdy se s nimi setkává, proto jsou zde uvedeny.¹

Traumatizující událost je zátěžová situace, kterou může být zejména smrt nebo zranění blízké osoby. Takovouto událostí je zejména pohled na usmrcení či těžká zranění při vážných dopravních nehodách, nebo hromadných neštěstí.

Intervenční péče je péče poskytnutá nejen policistovi, ale i civilním osobám, kterou se rozumí bezprostřední užití prostředků, jejímž cílem je zmírnění následku traumatizující události.

Intervenční tým je skupina pracovníků z řad policie a zaměstnanců Ministerstva vnitra vyškolených k poskytnutí posttraumatické intervenční péče, externích spolupracovníků a duchovních.

Skupina krizové intervence je skupina lidí, pracovníků, oddělení vedoucího psychologa Policejního prezidia České republiky, které zajišťuje provoz linky pomoci v krizi. Toto oddělení se navíc využívá k dalšímu vzdělávání vybraných pracovníků z řad policie, Hasičského záchranného sboru České republiky, nebo Ministerstva vnitra.

Koordinátor je osoba, která zodpovídá za činnost intervenčního týmu a zajišťuje spolupráci s ostatními týmy, psychology a dalšími mimorezortními odbornými pracovišti.²

---

¹ Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 16. února 2009 o posttraumatické intervenční péči a anonymní telefonní lince pomoci v krizi

² Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 1. července 2010 o systému psychologické pomoci obětem trestné činnosti a obětem mimořádných událostí

3. Nutnost vytvoření odpovídající legislativy při sdělování tragické události

Sdělení tragické události jako aktu, kdy je pozůstalým oznámen skon života někoho z blízkých, se projevuje v právní rovině především zaniknutím jednotlivých práv a povinností a vznikem nových práv, které jsou již ale na bedrech pozůstalých, obce či samotného státu jako právního subjektu. Zatímco veškerá tato práva a povinnost, jsou pevně zakotvena v jednotlivém ustanovení zákona č. 356 o pohřbnictví pak samotné vlastní sdělení této traumatické události, není doposud nikde právně nebo jinou právně závaznou normou, ustanoveno. Rovněž není stanovena sankce za necitlivé provedení sdělení tragické události pozůstalým, nebo stanoven dozor nad samotným výkonem sdělení tragické události. Nejbližší k podchycení důležitosti samotného aktu sdělení a alespoň podání jistého rámcového ošetření po právní úpravě, poskytuje výše uvedený zákon³.

Nejbližší k usměrnění a snahy rámcově stanovit jisté podmínky a požadavky potřebné ke sdělení tragické události je stanovení odpovědných osob z řad policie. To je dáno pokynem č.21 policejního prezidenta, ve kterém je mimo jiné zakotveno, co je intervenční tým, co je skupina krizové intervence. V tomto rozkazu policejního prezidenta je rovněž pokyn ke zřízení intervenčního týmu a školení jeho členů. V tomto rozkaze je rovněž uvedeno, kdo je koordinátor daného sdělení a rovněž jsou zde další ustanovení spolupráce s ostatními organizacemi⁴.

Bohužel další iniciativa ze strany ostatních subjektů ve formě alespoň nějakého doporučení, směrnice či návodu v současné době chybí. Pomoc při řešení tohoto závažného psychického problému, kterým sdělování tragické události, bezpochyby je, neposkytuje ani zdravotní zařízeními, ale ani zařízení se sociální péčí. Pomoc neposkytují ani různé léčebny dlouhodobě nemocných, ale ani ostatní složky IZS. Tyto subjekty sice mají jistý postup, ale ten bohužel není v souladu s požadavky policie. Čerpání těchto doporučení je pak pouze na samotné snaze sebevzdělávání policisty. Vzhledem k tomu, jak je v současné době policie veřejností citlivě posuzována, a kdy na základě sebemenší chyby, zároveň odsuzována, je zarážející, že ze strany policie není nikde dáno striktní stanovení jak k dodržování etického chování, tak není nikde reagováno na zpětnou vazbu. Tento problém je o to závažnější, že chování a konání konkrétního

---

³ Zákon č. 356/2001 o pohřbnictví

⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 16. února 2009 o posttraumatické intervenční péči a anonymní telefonní lince pomoci v krizi

policisty při tomto aktu, je pojmáno veřejností jako postoj celé policie. Odráží postoj policie vůči veřejnosti a to značně kriticky. Je tedy otázkou, proč tomuto aktu doposud nebyla věnována náležitá pozornost.

3.1 Postup stanovený policejním prezidentem

K lepšímu zvládnutí a pochopení této svízelné situace, zde předkládán postup stanovený Policejním prezidiem ČR, který obsahuje následující zásady:

- tragickou událost sdělujeme zásadně osobně, nikdy ne po telefonu!
- vybereme dvojici policistů, nejraději muže a ženu, pokud není na oddělení žena, může být hlídka sestavena ze dvou mužů
- důležité je rozdělit si role, kdo bude oporou pozůstalým a kdo bude událost sdělovat
- před vlastním sdělením je nutné získat přesné údaje o oběti a její rodině, adresu, jména nejbližších příbuzných a případné další informace týkající se zdravotního stavu rodiny, psychických poruch atd.
- pokud zjistíme, že se v rodině vyskytují nebo vyskytovaly psychické choroby nebo poruchy, či sebevražedné pokusy, doporučujeme informovat lékaře znajícího rodinu, popř. přímo zvážit jeho přítomnost
- shromáždit co nejvíce informací ohledně okolnosti úmrtí, a místa kde se nachází tělo, Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi důležitou zprávu pro rodinu, je nutné těmto informacím věnovat náležitou pozornost⁵.

3.2 Stanovisko policejního prezidenta ČR k sdělení tragické události

Mezi povinnosti policistů patří vyrozumívání příbuzných o úmrtí nebo zranění jejich blízkých, ať již v souvislosti s násilnou trestnou činností, sebevraždami, podezřelými úmrtími, nešťastnými náhodami nebo při dopravních nehodách. Sdělování nepříjemných zpráv je náročnou psychickou záležitostí, která vyžaduje určité psychologické dovednosti a schopnosti ze strany policisty, který má úkon provést. Volba taktiky postupu, schopnost empatie a průběh úkonu klade na každého jedince vysoké nároky. Ne všichni policisté mají schopnost zvládnout

---

⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 16. února 2009 o posttraumatické intervenční péči a anonymní telefonní lince pomoci v krizi

taktiku a způsob předávání nepříjemných zpráv co nejšetrněji. Nezvládnutí úkonu spočívající v netaktickém postupu a v nešetrnosti sdělení nepříjemné zprávy, vyvolává oprávněnou kritiku ze strany příjemců těchto zpráv.

3.3 Doporučení z pokynu policejního prezidenta

Při sdělování vlastní události, bychom se měli rovněž řídit příkazem policejního prezidenta, kde jsou uvedeny pokyny po věcné stránce. Mezi ně patří zejména:

- sdělováním nepříjemných zpráv pověřovat zkušenější policisty schopné zvládnout tuto zátěžovou situaci
- využívat k tomuto služebnímu úkonu vyškolené specialisty, kteří by měli být plně schopni poradit nebo svou účastí být nápomocni při sdělování nepříjemných zpráv dle závazného pokynu policejního prezidenta č.129, kteří prožili traumatizující událost v souvislosti s plněním služebních úkonů
- poradenskou pomoc může poskytnout i anonymní linka pomoci v krizi provozovaná v nepřetržitém provozu při Policejním prezidiu⁶
- je třeba si uvědomit, že žádné zásady nemohou postihnout veškerou rozmanitost života
- některé z těchto postupů lze také využít i při sdělování jiných nepříjemných zpráv např. těžké ublížení na zdraví, pohřešování osoby apod.⁷

3.4 Praktické požadavky kladené na příslušníka při sdělování tragické události

Pokud pomineme požadavky stanovené psychologickým oddělením policie pro Středočeský kraj, jsou zde dále další požadavky, které jsou stanoveny policejní legislativou na členy intervenčního oddělení. Dle vyhlášky 487/2004 Sb. která je předpokladem pro výkon služby

---

⁶Pokyn policejního prezidenta č. 129, kterým se zřizuje systém poskytování posttraumatické intervenční péče příslušníkům Policie České republiky

⁷Pokyn policejního prezidenta č. 129, kterým se zřizuje systém poskytování posttraumatické intervenční péče příslušníkům Policie České republiky

v bezpečnostním sboru ze dne 7. září 2004 jsou pak v § 1 uvedeny předpoklady pro výkon služby v tomto oddělení. Jedná se zejména o tyto předpoklady⁸:

- a) jeho intelekt musí být v pásmu průměru nebo vyšším
- b) je vyžadována emoční stabilita
- c) psychická vyzrálost
- d) odolnost vůči psychologickým zátěžím
- e) žádoucí motivace k výkonu práce, postoj k lidským hodnotám, postoj ke vzdělání atd.

3.5 Legislativa v zahraničí

Pokud se podíváme na proces sdělování, na psychologickou podporu a celkovou pomoc jak policistům, tak pozůstalým v širším kontextu, je zapotřebí zde zmínit nejbližší dotčené legislativní ustanovení a tím je Preambule Evropská směrnice pro pracovníky uniformovaných složek. Tato směrnice byla vydána se záměrem zlepšit psychologickou podporu u uniformovaných zaměstnanců a navíc obsahuje soubor pokynů a vodítek jak postupovat. V dané publikaci se vychází ze zkušeností a závěrů holandské policie⁹.

Na rozdíl od České republiky, kde jednotlivé složky, popř. subjekty policie postrádají jasná pravidla pro postupování v dané situaci, nizozemská vláda pocítila nutnost mít jasnou normu, jasná pravidla pro psychosociální podporu při traumatizujících událostech. Je samozřejmě, že celá tato preambule je založena na vědeckých důkazech, zkušenostech a konsensu. Vše je založené na metodách, dotaznících, odborné literatuře a poznatků z mezinárodních konferencí. Uvedená preambule, kterou zde zmiňuji, je z výstupního článku o Organizované kolegiální podpoře, kde jsou uvedeny možné následky po vyslechnutí či zažití jakékoli traumatizující situace či negativní zkušenosti pozůstalých, kterým je traumatizující událost sdělena.

---

⁸Vyhláška č. 487/2004 Sb. o osobní způsobilosti

⁹ Nils Burger, MSc Preambule psychosociální podpora pro pracovníky uniformovaných složek Amsterdam 2012

4. Organizace profesní přípravy příslušníků policie PČR

Organizace profesní přípravy PČR je upravena nařízením Ministerstva vnitra č. 65/2007.

Toto nařízení dále upravuje způsob a pravidla vysílání příslušníků Policie ČR ke studiu, jeho průběh, hodnocení studijních výsledků, ukončení studia a rovněž vymezuje oprávnění a úkoly příslušníka a zaměstnance policie¹⁰.

Rozdělení policejních škol

System policejního vzdělávání je řízen Odborem vzdělávání a správy policejního školství v úzké spolupráci se skupinou vzdělávání, služební přípravy a sportu Policejního prezidia České republiky.

System policejního vzdělávání zastřešuje:

- pět škol se statutem vyšší policejní škola (Praha, Brno, Jihlava, Pardubice, Holešov, školské účelové zařízení v Praze – Ruzyni),
- Policejní akademii ČR – vysokou školu k dosažení stupně vzdělání ve studijním programu, „Bezpečnostně právní studia“ a „Bezpečnostní management“
- čtyři výcviková střediska PČR v oblasti služební kynologie a hipologie.

Školy zajišťují:

- nástupní odbornou přípravu, další specializační profesní přípravu policistů ve výkonu služby a vyšší střední odborné vzdělání v celé šíři,
- v omezené míře rovněž přípravu zaměstnanců PČR a MV,
- jazykovou přípravu policistů nabízí 5 policejních škol dle standardu MŠMT
- alternativně podle standardu „policejní jazykové zkoušky“ založené na modelových situacích
- další profesní přípravu policistů ve výkonu služby v místě pracovního zařazení.

Náplň vzdělávání:

- důraz je kladen na komunikační dovednosti, zvyšování právního vědomí,
- zvyšování psychické odolnosti a zkvalitňování dovedností v používání donucovacích prostředků a služební zbraně

---

¹⁰ Nařízení Ministerstva vnitra o vzdělávání příslušníka a zaměstnanců Policie České republiky ve středních policejních školách, vyšších odborných policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra.

- minimálně 120 hodin ze služební přípravy je věnováno prověrkám za střelecké přípravy, kondiční přípravy a z přípravy k používání donucovací prostředků.

Filosofie vzdělávání policistů

- policejní práce se chápe jako služba občanům (zákaznický princip),
- záměrem je vytvořit nový image policisty (profesionalita, motivace, vysoký etický standard),
- kompetenční přístup ve vzdělávání,
- spoluodpovědnost policistů za odbornou připravenost k výkonu služby.

Systém vzdělávání zahrnuje:

- 1) Kvalifikační přípravu, která obsahuje:
  - studium k získání odpovídajícího stupně vzdělání,- studium k získání určité odbornosti
  - studium ve specializační přípravě
- 2) Další odbornou přípravu, která zahrnuje i systém služební přípravy.
- 3) Přípravu na vykonání služební zkoušky.
- 4) Systém manažerského vzdělávání

Vzdělávací programy se vytváří na základě profilu absolventa, které přesně definují, jakými kompetencemi (znalostmi, dovednostmi, postoji, návyky) má být vybaven policista. Je zajištěna flexibilita a aktuálnost vzdělávacích programů, potřebných pro výkon služby. Zásadní důraz je kladen na integraci vzdělávání, na blokovou výuku, a na změnu pojetí diagnostiky. Integrální součástí vzdělávacího programu je i aplikace nových vzdělávacích forem a metod, zejména pak praktických cvičení a modelových situací. Hodnocení vzdělávacího procesu je součástí každého vzdělávacího programu. Na základě kompetenčního přístupu a s využitím moderní taxonomie vzdělávacích cílů byl zpracován rámcový vzdělávací program pro základní odbornou přípravu (ZOP) policistů pořádkové, dopravní a železniční policie a pro základní odbornou přípravu policistů služby cizinecké policie, který je dále rozpracován do podrobných školních vzdělávacích programů.

Významným přínosem nové základní odborné přípravy je úzké sepejetí s praxí, integrace výuky, modelová výuka a kvalitní evaluace. Uskutečnily se i další specializační kurzy integrovaného výcviku pro instruktory služební a tělesné přípravy (výstup PHARE, s využitím kanadské techniky, zaměřený na komunikační dovednosti, deeskalaci konfliktů, profesní psychologii,

zvýšení právního vědomí, adekvátní použití zbraně). Vzhledem k integraci výuky - vzájemné tematické propojenosti klíčových předmětů, není příprava policistů ke zvládnání krizových situací doménou jednoho specifického předmětu, ale podílí se na ní celé předmětové oddělení. Dané poznatky jsou pak využívány zejména při výuce následujících předmětů

- příprava k použití služební zbraně,
- příprava k použití donucovacích prostředků,
- služba pořádkové policie,
- komunikace a policejní etika.

Po získání základních teoretických vědomostí, jsou studující zapojováni do praktických zaměstnání, které jsou zakončeny sérií modelových situací.

Z výkladu vyplývá, že vzdělávací systém policie je velmi rozsáhlý a plně odpovídá moderním trendům a nárokům, které jsou na moderní policii kladeny, ale vzor tomu se zde nevyskytuje výuka zaměřen na téma, kterému se chci ve své práci věnovat, tedy není zde příslušníkům vyložena problematika jak se chovat při sdělování traumatizujících informací pozůstalým. Toto považuji za závažný nedostatek, protože vyzbrojit příslušníka policie schopnostmi jak zvládat krizové situace a to nejenom ve vlastní službě, ale i při takovýchto citlivých situacích, kterým sdělování takovéto situace bezesporu je, považuji za závažný nedostatek. Příslušníci by měli dostat jisté rámcové penzum toho, jak se mají chovat k pozůstalým a jak danou zprávu sdělovat. Z nedostatku těchto poznatků vyplývají i některé reakce příslušníků, o kterých budu hovořit dále. / viz kapitola – případné reakce příslušníků/

4.1 Školní policejní střediska

Školní policejní střediska se dle závazného pokynu ve vymezeném rozsahu činnosti podílí na vzdělávání, výcviku a rozvoji morálních a osobnostních vlastností příslušníků Policie české republiky zejména v následujících oblastech¹¹:

- zabezpečování systému celoživotního vzdělávání policistů
- posuzování fyzické způsobilosti,

---

¹¹Závazný pokyn PP č. 3/2007, o školních policejních střediscích Policie České republiky, MV ČR 2007

- základní odborné příprav,
- služební zkoušky,
- další odborné přípravy,
- služební přípravy,
- poskytování služeb pro policisty vyslané na studijní pobyt.

Školní policejní střediska PČR zajišťují a provádějí výcvik nových policistů na dvou úrovních:

- nástupní příprava nově přijatých policistů,
- řízená odborná praxe.

Z hlediska přípravy policistů ke zvládnutí krizových situací je důležitá druhá úroveň řízené odborné praxe. Absolventi ZOP nastupují na ŠPS, kde vykonávají řízenou odbornou praxi u útvarů v délce 3 měsíců. Součástí této odborné praxe je procvičování modelových situací. Zde se plynule navazuje na témata modelových situací procvičovaných v průběhu Základní odborné přípravy. Jsou doporučeny zejména následující tematické celky:

1. Byty

Zde se jedná o vytvoření modelové situace, která se může vyskytnout v jakémkoliv bytě, ať už se jedná o náhlé úmrtí, porušování domovní svobody, domácího násilí, zabránění vzniku škod jakým je např. únik plynu, vody, vznik požáru a pod .

2. Ulice

Zde se jedná o vytvoření modelové situace, která se může vyskytnout v jakékoliv ulici, v jakémkoliv městě nebo obci. Jedná se o krádeže, výtržnosti, veřejný pořádek, kontakt s narkomany, zjištění požití alkoholu a aplikace drog, řízení dopravy, dopravní nehody, krádeže, rvačky, ochrana majetku, zabránění vzniku škod.

3. Extrémismus

Zde se jedná o školení v dnešní době zvláště závažné trestné činnosti. Jedná o zejména o rozpoznání znaků a hesel extrémistické scény a o schopnost efektivní komunikace s příslušníky extremistických hnutí.

Z uvedených témat vyplývá, že se jedná o zvládnutí velmi náročných situací, které kladou velmi vysoké nároky jak na profesní po profesní stránce, tak i po stránce psychologické. V mnoha směrech je zapotřebí znalost jak zvládat složité psychologické situace směřující k sebeovládání policisty. Policista je v mnoha směrech vystaven psychické zátěži, při jejímž zvládnutí by mu rozhodně byly prospěšné znalosti a školení směřující k pochopení toho, jak se může chovat jeho protivník v dané nepředvídatelné situaci. Mezi takové nepředvídatelné situace patří nejenom reakce pachatele v akci, ale i reakce pozůstalého po sdělení traumatizující situace. Pokud by byl policista vyzbrojen znalostmi o reakci člověka nacházejícího se v opačné situaci, mohlo by mu to v mnoha směrech pomoci lépe zvládat takového náročného situace.

4.2 Získání znalostí nutných k odpovídajícímu výkonu při sdělování traumatizujícího sdělení

V této kapitole bych se chtěl zmínit o požadavcích, které jsou na případného zájemce o práci u policie prostřednictvím přijímacích testů kladeny. Při této prověrce jsou zjišťovány nejenom fyzické, odborné, ale i psychologické kvality uchazeče, které jsou vysoké. Případný uchazeč by se měl vykázat vysokými odbornými, ale i psychologickými kvalitami. Vzhledem k situaci, která se v současné době u policie vyskytuje, se musí od těchto vysokých požadavků mnohdy ustoupit. Nedostatek řadových policistů způsobuje, že je značně opomíjen i psychologický faktor a předpoklady pro tuto práci u případných uchazečů.

Aby se tento nedostatek odstranil, jsou policisté ihned po nástupu odveleni do školícího střediska a to zpravidla na dobu devíti měsíců. V této době, která se navíc zkracuje tím, že je do ní zahrnuta dovolená, prázdniny, popř. nemoc, je nový příslušník během velmi krátké doby vystaven vlivu velkého množství informací, které není schopen v tak krátké době plně absorbovat. Výsledný efekt není proto v mnoha směrech takový, jak je požadováno. Není se co divit, když výsledná doba nepřekračuje více jak čtyři měsíce. Za tuto dobu má absorbovat velké množství jak teoretických, tak praktických znalostí. Znalosti nového příslušníka jsou pak převážně v rovině teoretické, nemá je takřkajíc „zažité“. Praktické znalosti potom dostává až na samotném oddělení, kde se od něj vyžaduje plnění úkolů, pro které není mnohdy připraven. Stává se proto vzhledem k nedostatku policistů, že i mladý, nezkušený policista je pověřen sdělováním traumatické situace pozůstalým. Je zřejmé, že není pro takovou práci vybaven jak potřebnými znalostmi, kterými by reagoval na případné dotazy pozůstalých, tak není vybaven, ani odpovídajícími psychologickými předpoklady.

Inscenační hry

Nedílnou součástí přípravy nového příslušníka jsou inscenační hry a řešení různých situací, jak je o tom hovořeno výše, je zde ale i kurz transakční analýzy.

Všechny kurzy a školení jsou prováděny pod vedení lektorů a to jak z civilního sektoru, tak z řad policie. Velkou nevýhodou daných kurzů je to, že je zde věnován jen malý prostor pro nácvik krizových situací, při kterých se má příslušník rychle rozhodnout, jak má reagovat. Tyto hry mají připravit příslušníka na pozdější reálnou situaci, ale rovněž mají případné lektory upozornit, zda daný příslušník je po psychické stránce schopen je zvládat. Značnou nevýhodou daných her, které jsou ve své podstatě velmi nosné, protože se zjišťuje psychologická odolnost příslušníka, je fakt, že se daných simulovaných situací se zúčastní velké množství lidí – prakticky celá třída - čímž se atmosféra při nácviku krizové situace sice odlehčí, ale na druhé straně se vytváří do jisté míry „divadlo“, které tuto situaci znehodnotí. Tyto jsou zaměřeny na niterné osobní rozhodování, proto by měly být i v takovéto interimní atmosféře prováděny, bohužel, tomu tak není. Současná výuka směřuje k tomu, že takovýto nácvik nedostatečně prověří kvality daného příslušníka. Z takovéhoho nácviku si mladý příslušník moc neodnese, přestože se jedná o mimořádně závažnou součást jeho budoucího povolání. Při vlastním výkonu práce, bude prakticky dnes a denně vystaven krizovým situacím, proto by se tomuto tématu měla věnovat patřičná pozornost.

Pokud uvedu přesné číslo dle osobní zkušenosti tak i ostatních policistů, kteří se vrátili na své kmenové útvary, tak během daného školení jsou provedeny v podstatě jenom dvě inscenované hry. Je samozřejmě, že je zcela nemožné bez uskutečnění samotné praxe, ke kterému mnohdy navíc přispívá i velmi nízký až nevyzrálý věk kadetů, jim vštípit a zasít alespoň malé zrno odpovědnosti či alespoň trochu odpovědného chování. Na druhou stranu musím poznamenat, že ani věk či dlouho trvající služební poměr u policie není zárukou respektu, že daný příslušník se bude při zátěžových situacích, mezi které patří i sdělování tragické události, chovat tak, jak to situace vyžaduje. Věk ani délka služebního poměru není rozhodující.

Při této příležitosti bych se chtěl zmínit o zcela nových požadavcích a nárocích, které jsou na policii vzhledem k nové společenské a politické situaci nejen u nás, ale v celé Evropě kladeny. Změněné podmínky především je to imigrační vlna, terorismus, extrémní hnutí atd., se výrazně promítají nejen do počtu policistů na kmenových odděleních, ale i do změněné povahy práce policie. Na policisty jsou kladeny zcela nové požadavky, čímž nechci říci, že starým problémům, se přestává věnovat odpovídající pozornost.

Policie by rozhodně měla ztrácet tvář profesionálního sboru jakým policie má být a to především pokud jsou nabízeny situace, při nichž by si policie mohla přičítat kladné body. Získat u veřejnosti větší úctu a uznání. Mezi takové akty, kde je možné je získat, bezesporu patří i informování o úmrtí, popř. jiných traumatizujících událostí. Nárůst nových úkol by neměl tuto záležitost potlačit na vedlejší kolej, ba spíše naopak. Profesionalita policie by se měla projevit i v takovýchto situacích. Úcta ke smrti, úcta k pozůstalým, by měla být policistovi vlastní za každých situací.

Vrátíme-li se zpět ke školení a možnostem získat alespoň malé teoretické podvědomí, pak je možné jednoznačně říci, že dané školení poskytuje novému adeptovi jen malý prostor pro zvládnutí nových úkolů. Situace je o to naléhavější, že nováčka pak nečekají prakticky žádná školení, nebo další vzdělávací kurzy, ani co se týče psychologických kurzů zaměřených na poskytování intervenční péče.

Jistou výjimkou je pouze tzv. Projektový záměr, který vydalo psychologické oddělení, reagující na podněty ze strany policie, jak zvládat narůstající agresivitu. Jednalo se o školení pod názvem Kurz kreativního myšlení. Vlastní školení se pak provádělo pod názvem: „Jak ochočit dinosaura – JOD“¹²

Tento projekt byl především zaměřen na řešení rostoucího agresivního chování policistů k civilním osobám a naopak, tedy narůstající agresivity civilních osob vůči policistům. První běh tohoto kurzu však vyvolal značnou nedůvěru u příslušníků, kteří účast na něm odmítli, neboť ho vnímali jako určité „trestné opatření“ vůči své osobě. K tomu dodávám, že daný kurz nebyl věnován jenom jak zvládat oboustrannou agresivitu, ale byl věnován i moderním „trendům“ jako je řešení problému workoholismu, sebeodcizení, impulzivních projevů a úzkosti, které jsou při sdělování traumatizujících situací, nezbytné.

---

¹² PeaDr. Jaroslav Nečas, prom. Psych., Projektový záměr – Kurz kreativního myšlení

5. Současný stav intervenčního týmu u policie ČR a její činnost

Přes uvedený kritický pohled na problém při sdělování traumatizující události, není policista odkázán sám na sebe, na své vlastní rozhodování a vlastní cítění, jistou pomoc mu v tomto směru poskytuje intervenční tým, který funguje jako poradní orgán při Policejním prezidiu. Rozboru jeho činnosti se chci v následujícím textu podrobněji věnovat.

Intervenční tým je skupina lidí složená nejenom z vlastních pracovníků Psychologického oddělení při Policejním prezidiu, ale skládá se i z externích pracovníků, tedy z vybraných příslušníků policie, kteří jsou pověřeni sdělováním závažných traumatizujících situací pozůstalým, tak jsou zde zastoupeni i duchovní, ale to nejenom křesťanské víry, ale i víry občanů jiného vyznání. Úkolem intervenčního týmu je školení a další profesní růst lidí, na které jsou kladeny zvýšené nároky v mezilidských vztazích.

Žádost o členství v intervenčním týmu si může podat každý policista prostřednictvím svého nadřízeného. Odtud přihláška směřuje ke koordinátorovi, který ji pak dále postupuje dle směrnic Správy policie Středočeského kraje do oddělení Psychologických služeb při policejním prezidiu. K podané přihlášce podá náčelník daného oddělení své stanovisko. O vhodnosti uchazeče v členství tohoto týmu pak rozhodují všichni členové intervenčního týmu.

Vlastní činnost

Na úvod bych chtěl uvést, že intervenční tým není zaměřen jenom na to, jak poskytnout radu a pomoc příslušníkovi při sdělení dané traumatizující situace, a reakci ze strany pozůstalých, ale i na to, jak pomoci samotnému příslušníkovi zvládat danou situaci po psychické stránce. Psychologickému tlaku totiž nejsou vystaveni jenom pozůstalí, ale i samotný příslušník policie. Hlavní náplň tohoto oddělení směřuje k tomu, aby se daný příslušník zhostil svého úkolu v co možná nejdůstojnější poloze, aby celý akt sdělení měl všechny náležitosti po stránce morální a etické.

Zde je ovšem nutné, že se teorie v mnoha případech vzhledem ke složitosti policejní práce, mnohdy rozchází s realitou. Současný stav a náplň služebních povinností jednotlivého policisty je velice psychicky i časově náročný. Mnohdy není prostor pro vykonání tohoto sdělení odpovídajícím způsobem. Ale i přes tato úskalí existují policisté, kteří se chtějí podílet na kvalitně odvedené práci, mezi kterou bezpochyby patří profesionální přístup a umění sdělit nepříjemnou věc či skutek. Tito policisté pak mají značný zájem být členy intervenčního týmu, protože se domnívají, že si to daná situace vyžaduje a chtějí se stále zdokonalovat ve své práci.

A to se týká nejenom policistů na vyšším služebním zařazení, ale i řadových policistů. Tedy policistů, kteří slouží na dopravních, obvodních či pořádkových oddělení a útvech. Zde bych se chtěl vyjádřit k současnému trendu, který považuji za nevhodný.

Při výběru do tohoto týmu se mnohdy nepostupuje podle doporučení, které vyparovalo psychologické oddělení, tedy podle těch směrnic, které jsou níže uvedeny, ale mnohdy se postupuje „služební“ cestou, tedy tak, že do tohoto týmu jsou jmenováni funkcionáři převážně na vyšších služebních místech, kteří o danou práci tohoto zaměření nemají mnohdy zájem, nebo se jí nemohou pro zaneprázdněnost jinou prací plně věnovat. Podle mých osobních zkušeností by bylo nanejvýše vhodné, vzhledem k tomu o jak citlivou lidskou záležitost se jedná, aby byli jmenováni především příslušníci – a to bez ohledu na své funkční a hodnostní zařazení – kteří mají k této práci předpoklady a navíc ji chtějí vykonávat.

Dle slov doktorky psychologie Mgr. Anety Semerákové, která je vedoucím oddělení psychologických služeb zajišťujících náplň práce intervenčního oddělení pro policii Středočeského kraje, není lehké ustanovit jednotlivého člena intervenčního týmu a to především z důvodu velmi vysokých nároků zejména psychických a osobních. Policista musí mít dle směrnic, které byly napsány v moderním evropském duchu, a který se shoduje i se stanovisky psycholožky Semerákové, se především jedná o tyto následující schopnosti a dovednosti:

- především musí mít komunikační schopnosti a dovednosti
- musí mít schopnost umět naslouchat
- musí být schopen empatie
- pokud možno mít i robustní postavu,
- být energetickou osobností, aby působil jistým projevem opory již svým vzhledem
- musí se u něj projevit schopnost nezávislosti v jednání
- musí se jednat o osobu, která je spolehlivá, důvěryhodná

K tomu všemu je ale nutné uvést jednu poznámku, směřující k tomu, že ani absolvování všech školení, které budou mimo jiné uvedeny dále v této práci, ještě nevyzbrojují schopnostmi příslušníka tohoto intervenčního týmu, k tomu, aby využil všech těchto teoretických vědomostí a tudíž aby akt sdělování proběhl podle všech regulí a směrnic. Záleží především na vrozené schopnosti dané osobnosti, jak se v takových krizových situacích zachová. Vzdělání a školení, kterého se danému příslušníkovi dostane, jsou jenom předpokladem pro jeho práci, aby ji vykonával svědomitě, ale nejsou jednoznačně zárukou toho, že tomu tak bude.

Oddělení psychologických služeb, jako nedílné složky policie, je dle slov uvedené doktorky Semerákové najímáno jak pro potřeby policie, tak veřejným sektorem. Tento tým pracovníků spolupracuje i s jinými organizacemi, kterým poskytuje jak své služby, tak organizuje různé kurzy a školení a to jak pro policejní, tak i civilní sektor. K tomu je nutné dodat, že závěry, k určitému stanovisku, které tento tým na požádání policie vypracuje, mají pro vedoucí představitele přesto policie pouze poradní slovo. Závěrečné stanovisko vydávají krajští velitelé policie, kteří ale přihlíží k daným závěrům. Jsou v mnoha směrech pro ně závazná.

Rozsah služeb, které poskytuje psychologické oddělení je velmi široké. Poskytuje poradenskou službu např. při vyšetřování agresivity řidičů, zabývá se otázkou reakce veřejnosti na případnou imigrační vlnu. Nosná je i otázka zjišťování vlivu generačního problému mezi jednotlivými policisty atd. Zde má na mysli vliv mezi mladšími a staršími policisty, kteří nastoupili na místa policistů, kteří odešli do důchodu.

Po podrobném výkladu náplně práce intervenčního oddělení cítím velikou potřebu upozornit na to, že zde dochází k netransformovanosti myšlenek celkového pojetí teorie a smyslu kladených požadavků a to nejen ze strany psychologické oddělení, ale i osobního postoje vedoucích funkcionářů policie. Zde totiž dochází v mnoha směrech ke konfrontaci stanovisek Psychologického oddělení a vedoucími policie. Problém spočívá v tom, že Psychologické oddělení klade těžiště své práce na odbornou stránku, zatímco policie musí reagovat na problémy vyplývající z praxe, proto danému tématu nevěnuje takovou pozornost, která by si to zasloužila. K tomu navíc pomáhá i fakt, že zde není zpětná vazba, která by na by vykonávání daného sdělení nějakým způsobem reagovala. Vedoucí představitelé policie tak nemají žádný přehled o tom, jak jednotliví policisté se svého úkolu zhostili. Konkrétní policista není nucen podávat zprávu ke svému konání. Není tak reagováno na jeho postoje, nebo připomínky k práci. Příčina je zřejmě v tom, že se jedná o velmi citlivou událost, která by v mnoha případech byla dále zjišťována případným dotazníkem. Přes tuto skutečnost se ale domnívám, že jistá forma zpětné vazby by byla možná, a tím by bylo možné přispět ke zlepšení těchto služeb a zmírnění dopadu této traumatizující situace pro pozůstalé.

6. Požadavky stanovené Bílým kruhem bezpečí

Pro výkon práce policisty zařazeného do intervenčního oddělení, by měla být určující publikace Instrukční karta Bílého kruhu bezpečí. Tato publikace, která je součástí celkového programu, který směřuje k vytvoření větší důvěry mezi policií a veřejností. Bohužel skutečnost je taková, že řadový policista s publikací nepříjde prakticky do styku ani ve školském zařízení, ani na jednotlivých útvarech. Je poskytnuta pouze zvoleným interventům, kteří její závěry ale dále nikomu nesdělují, ani jiným způsobem nepředávají potřebné znalosti. Takže se stane, že policista, který ji nejvíce pro svoji práci potřebuje, se k ní vlastně ani nedostane.¹³

Nosnou částí této publikace je kapitola nazvaná „Zásady prvního kontaktu s pozůstalými“, která jako jedna z mála se věnuje zmíněnému problému, tedy sdělování traumatizující události. Je nosná, protože jsou zde uvedeny konkrétní body, kterých se může příslušník, který je touto činností pověřen, řídit. Z nichž nejzákladnější bych zde uvedl:

- Vystupujte lidsky, buďte trpěliví, taktní a ohleduplní. Řeč vašeho těla by neměla být v rozporu s tím, co říkáte (držení těla, rozpačitý úsměv, ústrojová kázeň...)
- Snažte se mluvit s pozůstalými stranou veřejnosti. Volte zdvořilé formulace jazyka.
- Nikdy nemluvte o zemřelém jako o mrtvole! Ani mezi sebou. Mluvte o synovi, matce, manželovi, v případě dětských obětí se nebojte používat jméno zemřelého dítěte
- Projevte vhodným způsobem svou účast: „Je mi velmi líto, co se stalo. Cítím s vámi. Naprosto nevhodná je reakce: „Vím, jak se cítíte..., Všechno se spraví...,Chce to čas..., Musíte být silný/á“ Nic z toho totiž není pravda, proto to neříkejte.)
- Udělejte si na pozůstalé dostatek času, a poskytněte jim všechny informace, které v danou chvíli máte k dispozici.
- Vysvětlete jim, co se bude dít a proč? Odborné výrazy – např. „uvolnění mrtvolky po pitvě“, nahrad'te měkčími výrazy „budete vyrozuměni ihned, jak bude možný pohřeb...“
- Mezi praktické a nejzákladnější doporučení, které je zde nutné uvést, jednoznačně patří fakt, že danou tragickou událost je nutné sdělovat ve

---

¹³ Instrukční karta vydána v rámci projektu „Nejste na TO samy 2008“

dvojčlenné hlídce nejlépe zastoupené mužem a ženou. Každopádně bychom danému sdělení měli věnovat patřičný čas, bohužel mnohdy je situace taková, že příslušníka tlačí čas, takže se na sdělení má jen velmi málo času. Je proto nutné, aby si daný čas rozložil a maximálně efektivně ho využil. Pokud to není nutné, tak nezabíhat do podrobností.

6.1 Obecně plané rady pro výkon intervence u pozůstalých

Způsob, jakým jsou pozůstalí vyrozuměni o úmrtí blízkého člověka, v nich zanechává nesmazatelný dojem. Ten může být velmi negativní, nebo může být naopak přijatelný. Obrovský vliv na to má jednání policisty, pro kterého je to jedna z nejtěžších profesních situací. Nikdo není schopen sdělit takovou zprávu bez toho, aby člověka, kterému je určena, citelně nezasáhla.

Rovněž k této situaci je k dispozici formou publikace Bílého kruhu bezpečí stanoveno alespoň nějaké doporučení ke konkrétnímu postupu policisty. Obecně platný návod, jak informovat o smrti blízkého člověka totiž neexistuje. Zde jsou tedy obecné rady, které si však každý policista musí přizpůsobit aktuální situaci a konkrétním podmínkám. Tyto rady zde rovněž uvádím pro pozdější srovnání a posouzení skutečného stavu jako reality a doporučenými radami.

1. Než předáte tragickou zprávu, ověřte si, s kým budete jednat, především jaký měla tato osoba vztah k oběti. Je-li to možné, zjistěte si předem základní informace o zemřelé osobě a jejím rodinném zázemí.
2. Neoznamujte tragickou událost prvněmu, koho se vám podaří kontaktovat. Pokud máte na výběr, snažte se vytipovat, kdo z rodiny nebo blízkých danou tragickou zprávu nejlépe „unes“.
3. Zprávu předávejte vždy za účasti dvojice policistů, aby se v případě neočekávané situace mohl jeden věnovat pozůstalému a druhý například přivolat lékařskou pomoc, nebo zvládnout jiné neočekávané situace.
4. Zprávu o úmrtí poskytněte zásadně v osobním kontaktu, nejlépe v domácím prostředí pozůstalého. Zjistěte, jaké další osoby jsou přítomny v době sdělení a zda je jejich přítomnost žádoucí, jak z hlediska policie, tak i z toho důvodu, komu je informace podávána.

5. Doporučuje se taktika dávkování informace tak, aby pozůstalý měl čas na přijetí tragické skutečnosti (došlo k nehodě, na místě byli zranění a také mrtví, je mi líto, že ve vozidle byl Váš manžel, a nehodu nepřežil..., zatím nemáme více informací..., jsme v kontaktu s policií v místě, kde se nehoda stala...budeme Vás dále informovat)
6. Na závěr nabídněte v rámci svých možností pomoc (zjistit např. další informace k okolnostem úmrtí, předat kontakt na krizové centrum) a zanechte spojení (adresu, telefon) na policejní útvar, který bude věc řešit a podá další informace.
7. Zásadně je třeba se vyvarovat formálních neupřímných projevů lítosti. Vhodnější je říci „je mi líto že jsem vám musel oznámit takovou zprávu.“

7. Vlastní realizace sdělení tragické události dle metodiky psychologického oddělení

Zde uvedu jednotlivé body, kterých by se měl každý příslušník, který byl pověřen danou událostí řídit.

- ověříme, zda se nacházíme na správné adrese
- je velmi důležité důkladné ověření jména a příjmení osob, se kterými budeme hovořit
- představíme se (hodnost, příjmení, jméno, útvar), zeptáme se, zda můžeme jít dál, neinformujeme ve dveřích
- dle možnosti zajistíme nepřítomnost dětí
- požádáme osoby, aby se posadily, v tom případě si sedáme i my
- pokud se osoby neposadí, jsme po celou dobu ostražití, aby nedošlo k sebepoškození (ostré předměty, proskočení oknem apod.)
- neodpovídáme přímo na otázku, např. „můj syn nežije?“. Nedáváme hned přímou odpověď. Rozhovor postupně směřujeme ke sdělení: „...je nám to velmi líto“ a podáváme závěrečnou nepříjemnou zprávu
- začínáme oslovením příjemce zprávy „ Pane (paní) stala se tragická událost. Váš manžel (syn, dcera apod.) zemřel. Potom následuje hlavní sdělení, zda to byla nehoda, trestný čin, jak a kdy k tomu došlo. Následuje naše sdělení: „Je nám to moc líto“.
- sdělení by mělo být věcné a bez krvavých podrobností. Říci, že zemřel, být přímý a otevřený a zároveň citlivě empatický. Zásadně je nutné sdělovat jen pravdivé informace. Zpravidla při tomto sdělení neuvádíme pachatele.
- můžeme se setkat s reakcemi popření: „to se nemohlo stát“, „to není pravda“, „to jste se spletli“, a pod. Na tyto reakce pozůstalých, odpovídáme slovy: „je nám to velmi líto“ apod. Nechme prostor pro ostatní otázky pozůstalých jako např.: „proč se to stalo zrovna mně“, „proč se to vůbec stalo“? Je třeba si uvědomit, že se lidé v takové situaci potřebují vypovídat, proto je podporujeme aktivním nasloucháním. Dáváme jim najevo, že jsme účastni v jejich žalu.
- buďte připraveni na šokovou reakci (dušnost, omdlení, zoufalý pláč apod.)

7.1 Jak se chovat po předání informace o tragické události dle metodiky psychologického oddělení policie

Po sdělení dané zprávy bychom neměli okamžitě odcházet, ale měli bychom sledovat bezprostřední reakci pozůstalých. Měli bychom pozůstalé oslovit, popř. se jich zeptat jak se cítí. Neměli bychom se ani vyvarovat případných dotyků, měli bychom je podepřít, pokud je nutné. Položit ruku kolem ramen, pohladit, popř. obejmout. Pokud cítíme, že se pozůstalí cítí nevolnost, měli bychom mu podat vodu, popř. podat jí první pomoc. Těmito kroky dáváme pocit bezpečí. Vše je ale nutné provádět přirozeně, nenuceně.

- doporučujeme ponechat informovanou osobu v péči blízkých nebo dobrých známých (sousedů, příbuzných)
- pokud jde o osamělou osobu nebo starší osobu, můžeme zvážit i přítomnost kněze
- pokud to situace umožňuje a pozůstalí si to přejí, je dobré umožnit jim rozloučení s blízkým
- poskytnout pozůstalým kontakty a to na sebe, na pohřební službu¹⁴

---

¹⁴ Dohoda o účasti osob vykonávající duchovenskou službu na systému poskytování posttraumatické intervenční péče 2011

8. Předání informace traumatizujícího zaměření pozůstalým

V této kapitole bych chtěl čtenáře seznámit s pohledem na smrt, znalostmi a dovednostmi policistů, které uplatňují v dané situaci a problémech, které se vyskytují nebo mohou nastat. Se skutečností nastalé smrti jiných osob, pokud tedy budu zmiňovat jen policisty, se setkávají poměrně často. Je to velice častý jev, na který není čas ani prostor jiným způsobem reagovat, než jej brát jako součást výkonu práce. Jiná reakce není totiž ani žádaná ani požadovaná. Není zde místo převzít roli psychiatrů, psychologů nebo duchovních osob, zmírňující nastalé utrpení. Samotné sdělení je pak jen vyhrazený prostor pro další úkol v náročném dni. Ale i přes tuto skutečnost je nutné se této události zhostit se vši důstojností, je žádoucí projevit účast a jisté pochopení pro reakci pozůstalých.

Uvědomuji si, že mnoho policistů, kteří se v této situaci ocitnou, a to vzdor tomu, že jsou vynikajícími osobnostmi s bohatým empatickým základem, přesto mohou svým neopatrným nebo neodborným sdělením danou situaci ještě zhoršit a učinit ještě bolestivější. Současně je nutné upozornit na fakt, že jsou mezi námi i tací policisté, kteří i po absolvování různých kurzů a školení nikdy nedosáhnou kvalit jako mnohdy obyčejný člověk, a proto se pro danou práci nehodí. Na druhé straně je k tomu nutné uvést, že samotní policisté jsou mnohdy vystaveni návalu práce, která způsobí, že i mnohý zkušený a morálně vyžralý policista selže.

Pokud se máme tedy vypořádat s tímto úkolem, musíme si uvědomit, že tato zpráva a to jak telefonického rázu ze strany operačního důstojníka, tak ze strany svědka, či zdravotního zařízení, přichází v jakoukoli hodinu a to během celého dne, a není tak potřebný čas a prostor k důstojnému sdělení. Samotné oznámení je sice prioritního rázu, ale pokud zde není časový prostor pro okamžitou realizaci, je tento úkol dále na „čekací listině“. Nyní je vše na bedrech jednotlivých policistů z výše zmíněných obvodních či obdobných policejních oddělení, kdy vlastní zprávu sdělí pozůstalým. To by nemělo být ale důvodem k tomu, aby ze strany policie nebylo vyčleněno dostatek prostoru k důstojnému sdělení.

9. Druhy oznámení tragické události – rozdíly mezi nimi

Mezi druhy úmrtí můžeme počít - předčasné úmrtí, smrt po vážné nemoci či úrazu, sebevražda, očekávaná smrt. Zde je nutné uvést, že jsou úmrtí, která jsou víceméně očekávána, jedná se především o vysoký věku, nebo nevyлéčitelná choroba. Takovéto sdělení jsou z pohledu policisty i pozůstalých brána víceméně jako samozřejmost a jsou i nejsnadněji proveditelná po stránce psychického rázu. Pozůstalí jsou většinou rovněž starší osoby, které jsou v očekávání smrti svého blízkého již připraveni. Většina úmrtí nastane doma nebo v rodinném prostředí, kdy už jen skutečnost, že mrtvý není nikde pohozen či zohaven, je velice přijatelná. Pro policistu pak odpadne ztotožňování osoby, zapečetění a zabezpečení samotné obývací jednotky a vyloučení cizího násilného usmrcení.¹⁵

Jako druhou názornou situaci bych zde zmínil přijetí o dokonalé sebevraždě. Oznámení této tragické události pak většinou pochází od náhodných a kolemjdoucích osob, které se většinou poprvé setkají s touto událostí. Zde má již policista na místě jednak osobu zemřelou, ale i oznamovatele, který povětšinou na takovou situaci není připraven. Mnohdy se jedná o děti pro, které tento nepříjemný zážitek dozajista poznamenán na celý život. Je pak jen na jednotlivci, zda si to uvědomí a má patřičnou osobní a teoretickou znalost jak nastalou situaci zmírnit, nebo alespoň odvrátit část pozornosti jiným směrem. Pokud se pak máme vypořádat se samotným sdělením pozůstalým, musíme si uvědomit, že takové sdělení je většinou zcela nečekané. Zvlášť bolestivé je, pokud se jedná o sdělení sebevraždy u dítěte. Bohužel, takovýchto případů stále přibývá. Takovéto sdělení je nejen pro pozůstalé mimořádně náročné, ale je i náročné pro samotného policistu. V daném případě bych doporučoval, aby daným úkolem byl pověřen nejzkušenější policista, protože se jedná o zvlášť citlivou událost.

Jednou z posledních variant, které zde uvedu, je úmrtí člověka při dopravních či jiných nešťastných nehodách. S touto problematikou se pak přímo na místě setkávají kolegové z různých dopravních oddělení skupiny dopravních nehod a silničního dohledu. Dle mého názoru se jedná o značný zásah do psychického podvědomí samotných policistů a to především z toho důvodu, že po příjezdu na místo se řeší nejen samotná dopravní nehoda, či jiné neštěstí, ale je nutné reagovat na konfrontaci s přeživšími. Bezprostřední kontakt se smrtí může u těchto lidí vyvolat totiž velký psychický šok, proto je nutné je na tuto situaci patřičně připravit. Vlastní vyšetření je tak po psychické stránce velice náročné i pro vlastního policistu, který na jedné straně musí psychicky pomoci pozůstalým, a současně se věnovat odborné stránce vlastního

---

¹⁵N.Špatenková Poradenství pro pozůstalé. Praha 2013, 224 s. ISBN 978-80-247-3736-2

vyšetření. Je proto obtížné pro něj samotného jak sladit psychologický fakt ve smyslu projevení účasti pozůstalým s vlastním šetřením, kde je naopak nutné se vystříhat nějakého vnitřního dojmu a pocitu. Zde je nutné pracovat střízlivým pohledem, protože zde jedná se „studenými“ fakty.

10. Skutečná realizace samotného sdělení

Uvedená doporučení a pokyny jsou pro výkon tohoto úkolu dle mého názoru velmi dobře formulována a napsána. Nicméně realita je poněkud odlišná a to od prvopočátku nastalé situace. Pokusím se k výše uvedeným bodům, které tvoří teoretický postup a zásady, přidat vlastní zkušenosti a názory. Jak již bylo nastíněno v kapitole, která je věnována personálnímu obsazení intervenční hlídky, není možné plně respektovat požadavky, které stanovuje Psychologické oddělení. Není dostatek časového prostoru, popř. ani prostor pro výběr odpovídajících osob, Na oddělení nemusí být v ten den ve službě ani žena, jak je požadováno.

K danému úkolu jsou mnohdy lidé velitelem oddělení jmenováni. Mnohdy se stane, že daná hlídka nemůže být ani z pracovního vytížení, dvoučlenná. Běžná praxe je taková, že je tragická událost sdělována jen jedním příslušníkem. Pokud je to v časově možné a personální složení to dovoluje, měl by být takovým úkolem pověřen zkušený policista, popř. policista, který má v tomto směru dlouholeté zkušenosti. Bohužel není nic neobvyklého, kdy se sdělení tragické události ujme nováček, který má nulovou zkušenost a ještě vykonává sdělení tragické události sám.

Takový nováček je pak sám konfrontován s tíživou situací, se kterou se musí nejprve vyrovnat, což se na druhé straně zákonitě projeví v úrovni sdělené zprávy. Takový policista je schopen podat pouze fakta o případném úmrtí, popř. vážném zranění, ale v žádném případě není schopen se vžít do vážnosti situace, natož aby se stal oporou pozůstalým, pokud u nich dojde k nějaké psychické nevolnosti. To se pak projeví u postoje pozůstalých a v jejich reakci na sdělení, kterou jim policista předal.

Nyní bych se chtěl věnovat vlastním krokům, které musí policista, nebo policisté, provést před vlastním výjezdem k pozůstalým.

Samotná příprava před výjezdem na místo spočívá v ověření informací o zemřelé osobě. Z důvodu nedostatku času není, bohužel mnohdy na škodu věci, prostor k získání bližších informací o pozůstalých. Není prostor věnovat se zjištění toho, jak budou reagovat na případnou zprávu, popř. zda nemají u sebe zbraň, popř. zda se u nich neprojeví sebepoškozující projevy.

Každopádně bychom se měli na sdělení této zprávy nejen psychicky, ale i odborně připravit. Vědět, kdo je nejbližší přízný pozůstalý a tomu zprávu předat. Je ale běžnou, byť velmi nešťastnou praxí, že se traumatizující informace sdělí tomu, kdo je právě doma s tím, že si

informaci dále předají. Toto se týká úmrtí, která nastanou např. při dopravní nehodě, nebo při násilném trestném činu.

Zcela jiná je pak situace, kdy dojde k náhlému úmrtí v rodinném prostředí za přítomnosti nebo později svědectví velkého počtu rodinných příslušníků. Jedná se o sdělení úmrtí, ke kterému nemusí dojít doma, ale např. v nemocnici, či jiných léčebných zařízeních a pozůstali jsou na tuto událost již víceméně připraveni, počítají s ní, proto na případnou přítomnost policie mohou různě reagovat. Jeho úkol je tedy poněkud jiný. Zde je naopak problém eliminovat alespoň část nežádoucích osob, jako jsou děti či psychicky nestabilní členové rodiny. Pozvání domů je pak jeden z nejvíce protirečených doporučení. V momentě položení dotazu o možnosti pozvání dál, se setkáváme s dvěma zásadními reakcemi.

Ten negativní faktor určitě spočívá v okamžité reakci na přítomnost policisty popř. jeho sdělením, s jakou zprávou přichází. Jedna skupina lidí v takovémto případě chápe policistu jako osobu zbytečnou, která jim jde sdělit informaci, kterou podvědomě tuší a proto ji nepotřebují od policisty sdělovat. Přesto policistu pozvou dále, protože cítí potřebu získat detailnější informace.

Ve druhém případě se jedná o skupinu lidí, která má jistou averzi k policii a v jejich příchodu cítí jistou předtuchu závažné události, která v nich vyvolává nechuť komunikovat a spolupracovat, tak přesto se policií musí věnovat alespoň po formální stránce – musí např. sdělit základní informace, zda se skutečně jedná o pozůstalou osobu.

Různé jsou nejen způsoby postoje k policii, ale i reakce na sdělenou zprávu. Pro některé lidí je to studený fakt, který přijmou bez hlubšího psychického dopadu, zatímco u druhých lidí zpráva vyvolává depresivní stavy, které mohou vést až k šoku, popř. může dojít ke zcela opačnému chování, ve smyslu toho, že daní lidé se stávají až agresivní. Jejich chování je zcela nepředvídatelné, počínaje nezadržitelným smíchem, až po fyzické napadnutí příslušníka, kterého viní z dané nešťastné události. Jedná o člověka, který v dané situaci ztrácí nad sebou kontrolu, přesto postoj policisty musí být rozvážný, musí za každou cenu zůstat klidný, uvážlivý, a mít snahu se vcítit do nálady pozůstalého. Jeho osobní pocity, rozpoložení, musí jít stranou. Mnohdy se skutečně jedná o náročný akt, který vyžaduje, ze strany policisty vysokou míru profesionality a rozvahy. Tento šok u lidí nastává především v případě, kdy je jim sdělováno úmrtí jejich dítěte.

Dále je na místě věnovat se i negativním prvkům u policisty, kteří jsou tuto zprávu předávat.

11. Negativní projevy u policistů při předávání zprávy

Zcela nevhodné je samotné složení hlídky, kdy mnohdy je sdělení učiněno hlídkovou službou, tedy policisty vykonávající službu v pracovním černém oděvu. Sdělení takovéto zprávy by mělo být prováděno policisty v odpovídajícím obleku, buď v civilním obleku, nebo ve služební uniformě, ale nikdy ne v pracovním obleku, což je černý oblek, který používají „hlídkáři“.

Prvotní dojem občana, kterému je daná zpráva sdělována, je proto do značné míry degradován, jestliže je předávána policisty, kteří vystupují takto oblečení. Celkový vzhled vyjadřuje i to, jakou důležitost dané zprávě přisuzují. Dělá to skutečně nepříznivý dojem u pozůstalých a policie si takto zcela zbytečně kazí svoji pověst. Nejde jenom o vlastní oblek, ale i způsob jeho nošení – vyhrnuté rukávy, viditelné náramky, tetování. Na celkovém vzhledu policisty hodně záleží a má velký vliv na vytvoření celkové atmosféry.

Důležité není jenom oblečení ale mluvený projev, konverzace. Samotná konverzace či ústní projev policisty je pak zcela individuální a je jen opravdu málo policistů, kteří ovládají nejen ústní kontakt, ale i postoj jako řeč těla, gesta i výšku a hlasitost samotného projevu, které utvářejí kvalitu a prohloubení citové návaznosti k informované osobě. Nedílnou součástí pak takového policisty je i dokonalá a perfektní znalost celého postupu a mašinérie spojené s potřebnými úkony a dalším postupem věci, jako je například zodpovězení konkrétních otázek ze strany pozůstalých “ kdy uvidím tělo, co bude dál, kdo se postará o zemřelého, záležitosti ohledně dokumentace apod.“

Jedním z nejčastějších výjezdů a s tím související sdělení je bezesporu dostavení se na místo, kde došlo přímo k úmrtí osoby zvané jako náhlé úmrtí. Po příjezdu zde zastihneme osobu, která nám náhlou smrt sdělila. Pro příslušníka policie nastává rutinní práce v tom směru, že musí informovat celou řadu ostatních složek - kriminální policie, lékaře, pohřební službu, popř. člena intervenčního týmu.

Ve většině případů, která nám jsou sdělena, dojde k tomu, že se stále zvětšuje počet lidí, kteří mají jistý vztah k zemřelému. Mám zde na mysli ostatní členy rodiny, jako návrat dětí ze školy, návrat dalšího člena rodiny z práce, dokonce i sousedsky, popř. ošetřovatelky, pokud se jedná o starou osobu. Pro příslušníka to znamená, že se nevěnuje jenom praktickým otázkám spojených s úmrtím, ale že tak se musí navíc věnovat i případné podpoře pozůstalých.

V každé takové situaci dochází ke zcela odlišným reakcím a to na obou stranách zúčastněných. Pokusím se zde rovněž nastínit ty nejzákladnější nedostatky, kterých se policista v takové situaci dopouští.

V přítomnosti všech složek, které se dostaví na místo, vzniká jistý chaos, který zabraňuje vlastní pomoc a podporu pozůstalým. Je proto nutné nenechat se unést chaosem událostí.

- Před pozůstalými se řeší otázky, které jsou nevhodné, ve smyslu toho, co bude děláno s tělem zemřelého, co kdo bude platit, která složka se bude na vykonání té které činnosti podílet a pod. Toto jsou interní věci, kterých by měli být pozůstalí ušetřeni.
- Policisté by měli citlivě reagovat na požadavky pozůstalých, kteří žádají vidět zemřelého, což je na jedné straně pochopitelné z lidského pohledu, ale na druhé straně je to trestním řádem zakázáno. Záleží pak na příslušníkovi, jak tuto situaci vyřeší.
- Rovněž by se měli věnovat činnosti pohřební služby ve smyslu zachování jistých etických a morálních norem.

Praktická část

V této části, která je věnována praktickému rozboru toho, co bylo řečeno výše ve smyslu podepření stanoviska o malé teoretické průpravě příslušníků policie, kteří jsou pověřeni sdělovat traumatizující informace pozůstalým. V tomto smyslu bylo vypracováno 22 otázek, které jsem položil jednotlivým příslušníkům policie bez ohledu na jejich funkční zařazení, hodnost, ale i pohlaví za účelem zjištění, jak byli k tomuto úkolu vyškoleni, jak se ho zhostili, ale také je tam i otázka jak se sami staví k potřebě takového školení, popř. jak se sami hodnotí, ve smyslu, jak daný problém zvládají. Otázky podle mého soudu plně postihují daný problém a dávají ucelený pohled na celkovou situaci u policie, a navíc mi dávají plně za pravdu v tom smyslu, že je nutné tomuto problému věnovat větší pozornost.

12. Cíle a předpoklady

V této výzkumné části uvádím metodu výzkumu, předpoklady, výzkumné otázky, jejich zhodnocení, které bylo zaměřeno ke zjištění znalostí a úrovně dovedností jednotlivých policistů při řešení a zvládání intervenční náplně práce. Zde bude jednotlivé pořadí, jak práce postupovala:

Cíl práce: Zjistit připravenost policistů v okrese Kladno při sdělování tragických událostí.

Dílčí cíl č.1: Zjistit znalosti policistů týkající se legislativy a právní úpravy upřesňující postup policie při sdělování tragické události.

Dílčí cíl č.2: Zjistit, kolik policistů bylo v rámci služebního poměru u PČR proškoleny ve sdělování tragických událostí

Dílčí cíl č.3: Zjistit zájem o dobrovolnou účast na školení či semináři zaměřeném na sdělování nepříjemných zpráv

Dílčí cíl č.4 : Zjištění kvality a úrovně sdělování tragické události, se kterou se policisté ztotožňují.

Výzkumné otázky:

1. Jaké mají policisté konkrétní znalosti potřebné k výkonu své práce, zda danou práci vykonávají v souladu se současnými vyhláškami, ale především, zda svoji práci vykonávají na odpovídající profesní úrovni.
2. Kolik policistů bylo s problematikou sdělování tragické události proškoleny, jak a v jakém rozsahu byli policisté na jednotlivých odděleních s touto problematikou seznámeni.
3. Jaký je zájem ze strany policistů na případné školení, zda takovéto školení považují za potřebné pro svou práci.
4. Jaké podněty ze strany policistů by se popř. vztahovaly k danému problému.

Autorovy předpoklady:

Předpoklad č. 1 – Předpokládám, že alespoň 35 % respondentů mají znalost o právní úpravě a legislativě při sdělování tragické události

Předpoklad č. 2 – Předpokládám, že alespoň 90 % oslovených respondentů bylo v rámci služebního poměru u PČR proškoleny ke sdělování tragických události

Předpoklad č. 3 – Předpokládám, že max. 10 % respondentů, se dobrovolně zúčastňuje školení či seminářů, která jsou zaměřena na téma sdělování nepříjemných zpráv

Předpoklad č. 4 – Předpokládám, že minimálně 60 % oslovených respondentů, se ztotožňuje se současnou kvalitou a systémem sdělování

13. Metodika výzkumu

V praktické části bakalářské práce byly použity výsledky kvantitativní výzkumu provedeného na pěti odděleních a útvarech okresu Kladno. Dotazníkové šetření probíhalo v měsíci březen roku 2016.

Dotazníkové šetření

Dotazník zahrnoval celkem 22 otázek, z nichž bylo několik otázek otevřených, ostatní otázky byly jednoznačně postaveny. V závěru dotazníku měli respondenti prostor k vlastnímu vyjádření. Zda mohli uvést svá osobní stanoviska, která byla v mnoha směrech pro mne podnětná. Vyplněný dotazník je součástí práce (viz příloha č. 1).

13.3. Popis cílové skupiny

Šetření probíhalo, jak bylo již uvedeno na pěti odděleních a útvarech na okrese Kladno. Jednalo se o tři obvodní oddělení města Kladna, dále útvar silničního dohledu a dopravních nehod v Kladně a o útvar hlídkové služby pořádkové a železniční policie rovněž v Kladně.

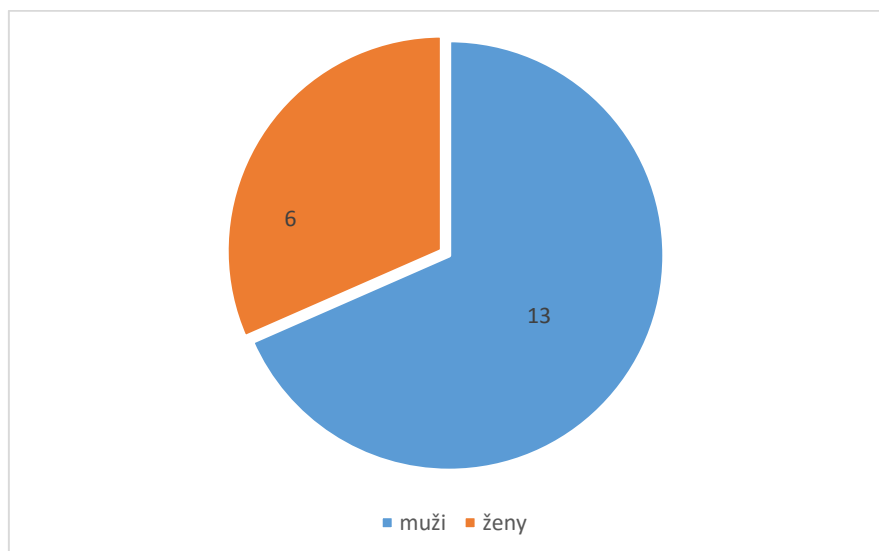
13.1 Výsledky šetření

Vlastní šetření probíhalo formou grafů - pro přehlednost. Ke každému pak je podán vlastní výklad.

Otázka č.1 Určení pohlaví odpovídajícího respondenta.

Zde bylo vzhledem k stále většímu nárůstu počtu ženského pohlaví k policii určit, kolika procenty se týkal samotný dotazník.

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

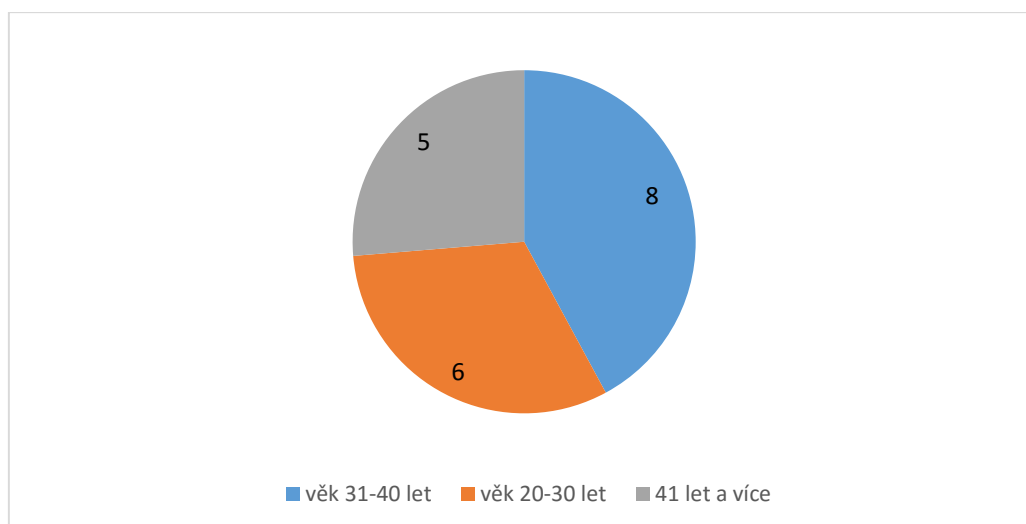

Z grafu je patrné, že počet žen je na jednotlivých oddělení vysoký. Z odevzdaných odpovědí je vidět, že odpovídalo šest žen a třináct mužů.

Otázka č.2. Stanovení věku odpovídajících respondentů

Tato otázka byla směřována ke zjištění věkového stavu policistů. Výsledek ukázal, že věkové složení u policie je skutečně různorodé, od úplných nováčků, přes zkušené policisty až po příslušníky, kteří jsou před důchodovým věkem. Z dotazníku je pak patrné, že 5 respondentů jsou ve věku 20-30 let, 8 dotazovaných policistů je ve věku 31-40 let a pět dotázaných policistů je pak ve věku 41 let a více.

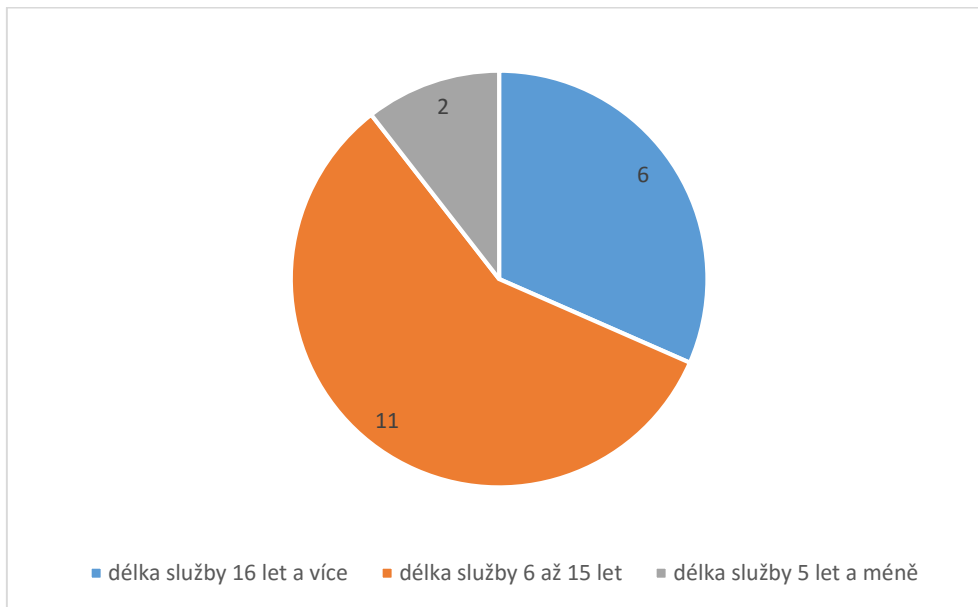
Graf č. 2 Věk dotazovaných

Otázka č.3 Délka služby u policie

Z grafu je patrné, že déle jak šestnáct let slouží z dotazovaných respondentů 6 policistů v délce trvání služebního poměru v rozmezí 6-15 let slouží 11 policistů a 2 respondenti slouží pak u policie 5 a méně let.

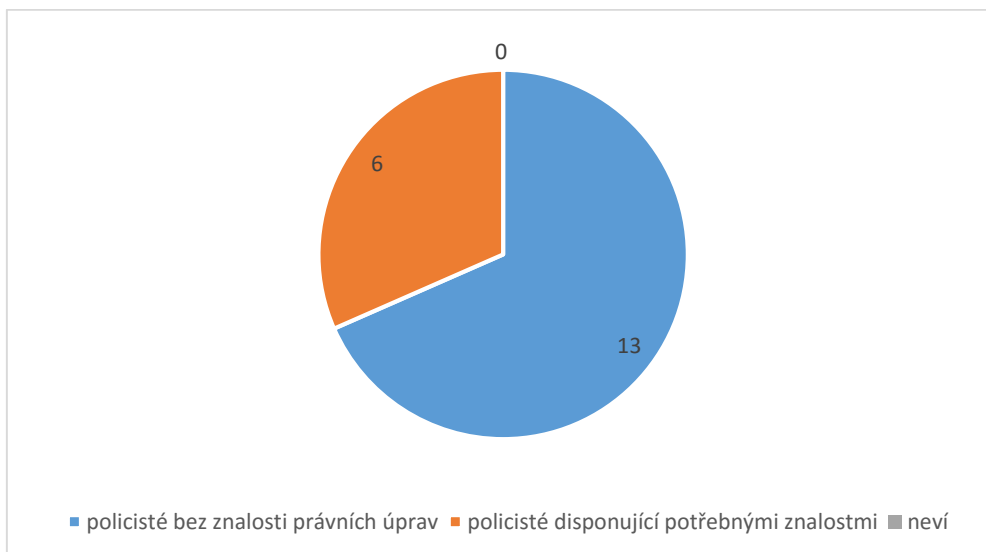
Graf č.3 Délka služby policistů

Otázka č. 4 Upravuje postup a náležitosti sdělení tragické události nějaký předpis, interní akt či jiné zákonné opodstatnění?

Z vyšetření vyplynulo, že jen velmi malá část - jen šest příslušníků ze třinácti – mělo přehled o tom, že takováto vyhláška existuje.

Graf č.4 Znalost legislativy upravující sdělení tragické události

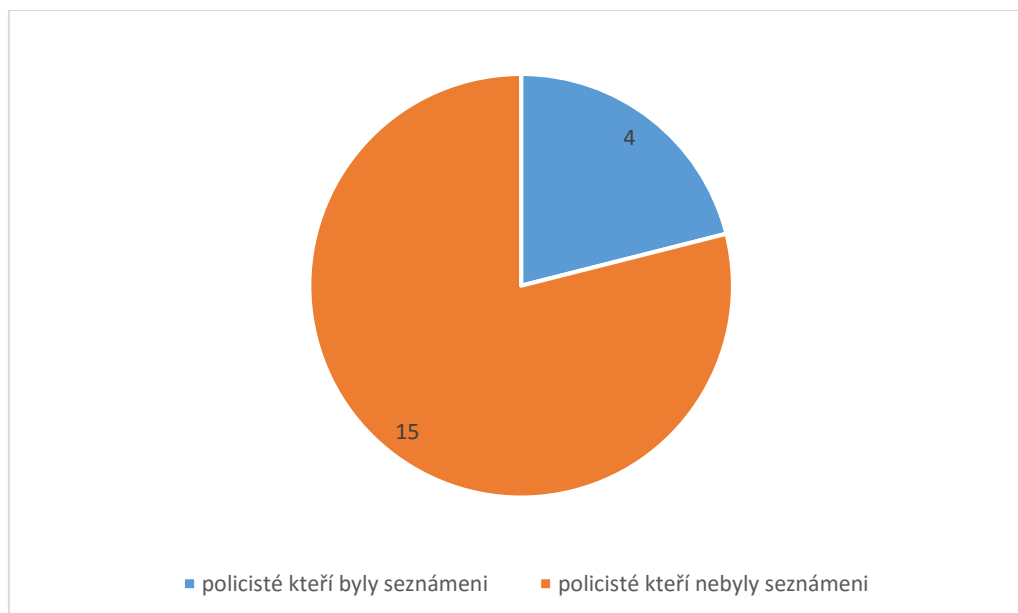

Otázka č. 5

Na tuto otázku měli odpovídat jenom ti, kteří odpoví kladně na otázku předcházející, což bylo v otázce jednoznačně uvedeno. Otázka totiž zněla, zda s touto vyhláškou byli seznámeni a zda-li, podle ní postupují při své práci.

Cílem této otázky bylo totiž zjistit nejen pravděpodobnou existenci této právní úpravy v podvědomí jednotlivého policisty, ale i její znalost. Otázka bohužel nepodává odpověď na to, jakou formou byli tito příslušníci s danou vyhláškou seznámeni. Zda seznámení probíhalo ve školicím středisku, nebo formou elektronické databáze publikovaných aktů, které jsou dostupné každému policistovi

Graf č. 5 Seznámení s doporučenými postupy

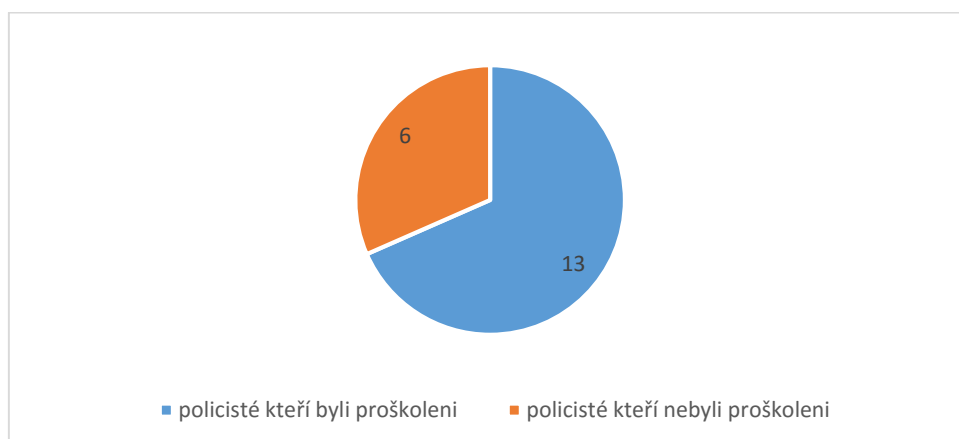

Otázka č.6. Proškolení v rámci služby

Na tuto otázku odpovědělo kladně 13 policistů tedy, že byli v rámci policie proškoleni. Záporně pak odpovědělo 6 policistů.

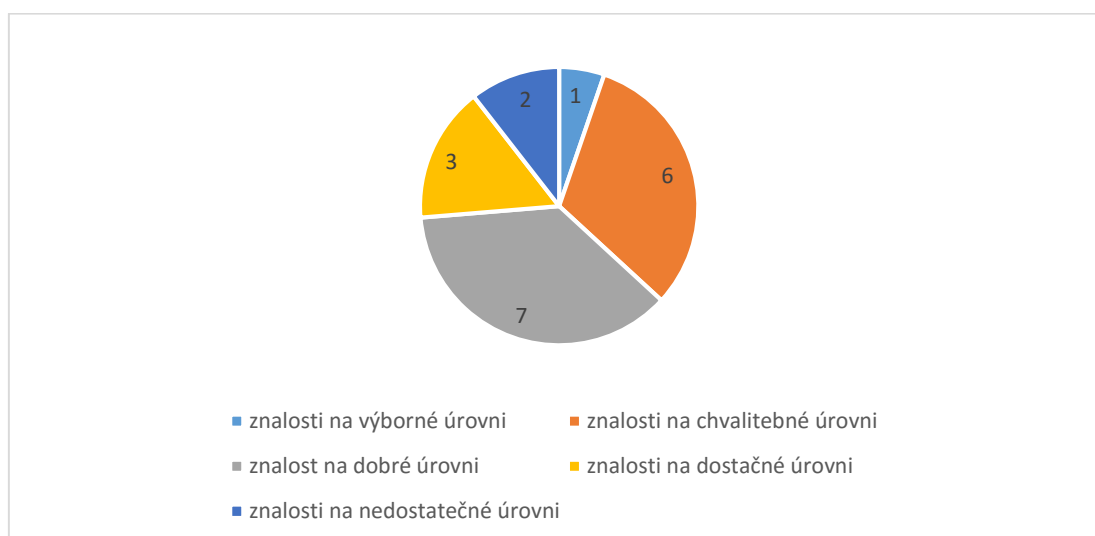
Graf č. 6 Proškolení v rámci služby

Otázka č. 7 Označte známkou na stupni jako ve škole, jaká je dle vašeho názoru úroveň vašich současných teoretických vědomostí o sdělení tragické události?

Sedm policistů odpovědělo známkou 3, což vyjadřuje průměr hodnocení. Šest policistů své vědomosti pak ohodnotilo své znalosti známkou 2. Pouze jeden policista se oznámkoval známkou 1. Nebyli zde jenom dobré nebo výborné znalosti, ale byli zde i sebekritičtější postoje policistů, kteří své znalosti ohodnotili podstatně hůř. Dva policisté se ohodnotili známkou 5 a tři známkou čtyři. Toto stanovisko postrádá objektivitu, protože se jedná o subjektivní postoje, které jsou ovlivněny jak skutečnou znalostí policistů, tak i subjektivním hodnocením. Stejně znalosti mohou různí policisté posuzovat různě. Přesto to ale vypovídá o různých znalostech policistů, a navíc o potřebě jistého ujednovení znalostí formou proškolení.

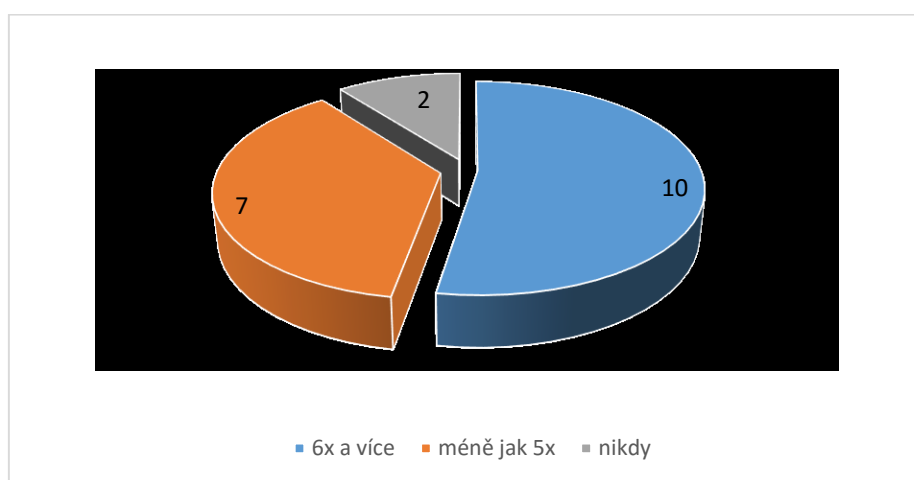
Graf č. 7 Sebehodnocení znalostí policistů

Otázka č. 8 Kolikrát jste byl/a sdělovat nebo alespoň přítomen/a u sdělení tragické události?

Dle níže uvedeného grafu je patrný počet sdělovaných událostí opět rozdělený mezi počtem 19 odpovídajících policistů. Z grafu vyplývá, že počet případů, kdy je daná traumatizující událost sdělována pozůstalým je skutečně vysoká, o čemž svědčí i fakt, že jsou policisté, kteří tímto úkolem byli pověřeni více jak desetkrát. Toto číslo nepřímo ukazuje na potřebu důkladnějšího proškolení v této oblasti, protože se nejedná o jednorázovou událost.

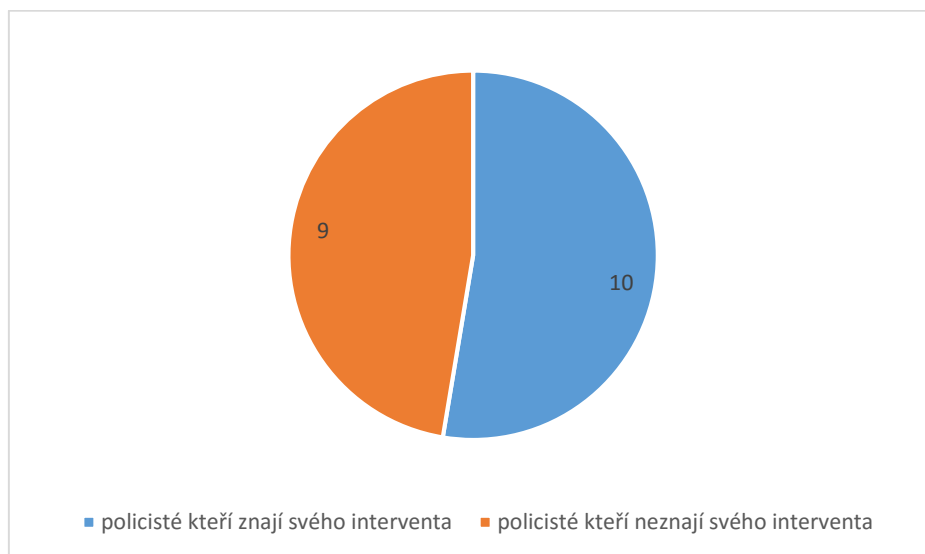
Graf č. 8 Počet sdělovaných událostí

Otázka č. 9 Znáte svého intervenanta

Takto položená otázka měla rovněž ukázat, zda příslušníci, kteří tuto práci vykonávají, mají znalost o svém interventovi, na kterého se mohou v případě potřeby obrátit. Deset policistů odpovědělo na tuto otázku pozitivně, ale devět policistů to nevědělo, popř. nevědělo, na koho se mají obrátit. Nevěděli, ani jak je mají kontaktovat, což opět svědčí o malých znalostech v tomto oboru. Tyto odpovědi opět nepřímo ukazují na potřebu zlepšení výchovné práce v tomto směru.

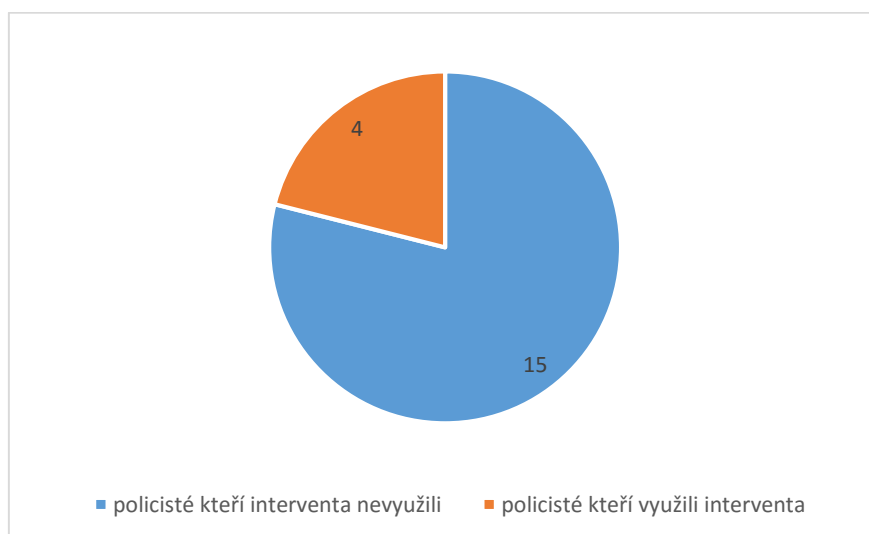
Graf č. 9 Znalost svého interventa

Otázka č.10 Využil jste sám někdy možnost interventa při sdělení tragické události?

Z odpovědí vyplynulo, že 15 respondentů odpovědělo, že nikdy nevyužili přítomnost či služeb interventa, naproti 4 respondenti tuto službu využili. Tato otázka do značné míry vyplývá z předcházející odpovědi o neznalosti, jak tyto lidi mají kontaktovat. Navíc z toho můžeme odvodit, že je zde celkovou neznalost o statusu interventa.

Graf č.10 Využití interventa při sdělování tragických událostí

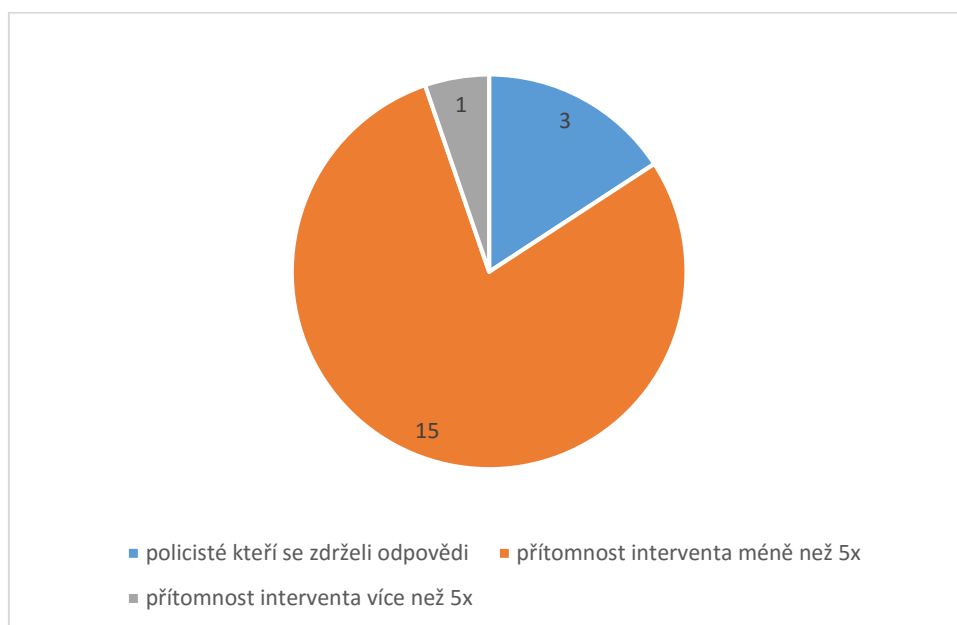

Otázka č.11 Kolikrát při sdělení tragické události jste měl na místě příslušného intervenanta?

Na tuto otázku odpovědělo 15 policistů pozitivně, tedy že v případě sdělování tragické události byl intervent přítomen, ale bohužel méně než 5 krát. Tři policisté se zdrželi odpovědi, a pouze jeden policista uvedl, že ho na místě takového jednání zažil více jak 11 krát.

K této otázce bych ale chtěl uvést, že intervent se může k dané události dostavit i když není policistů přímo vyzván nebo osloven.

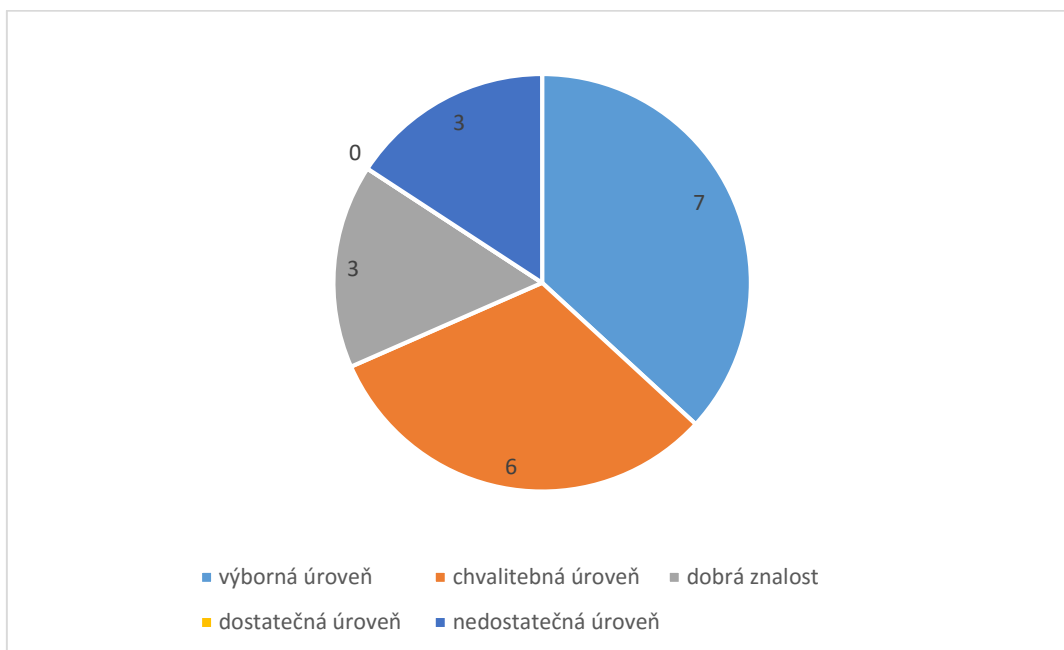
Graf č. 11 Přítomnost intervenanta na místě

Otázka č.12. Pokud jste se již setkal se sdělením tragické události, na jaké úrovni toto sdělení dle Vás proběhlo?

Dotázaná skupina pak odpověděla takto: 7 policistů oznámkovalo vzniklou situaci známkou 1. Šest policistů známkou 2, známkou 3 se pak ohodnotili 3 policisté a rovněž 3 policisté zřejmě zažitím špatné zkušenosti, pak známkou 5. Z celkového hodnocení dotazované skupiny vyplývá, že hodnotila úroveň svého sdělení spíše kladně tedy známkami jedna až dvě. Tento výsledek je opět zkrácen subjektivním postojem, tak přesto jistou výpověď podává.

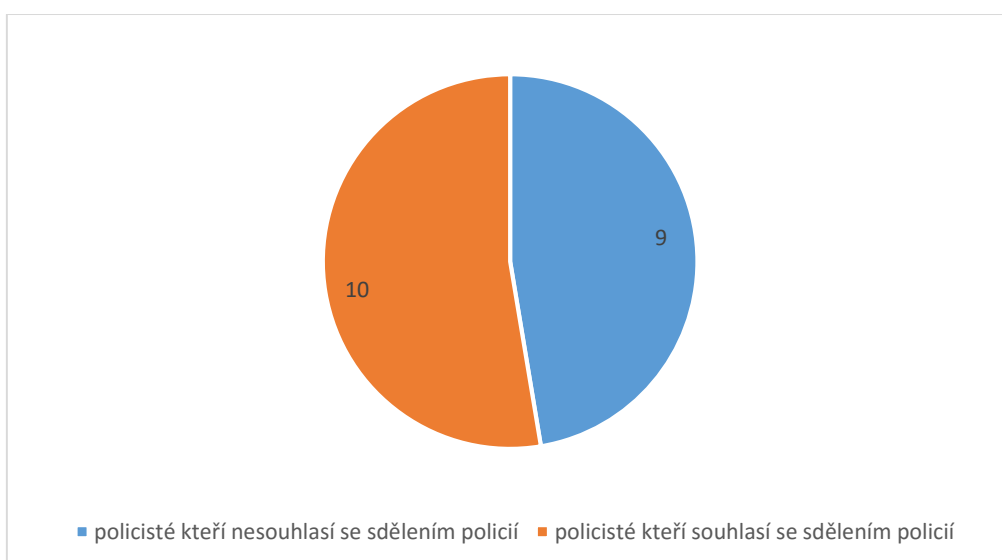
Graf č. 12 Úroveň sdělení tragické události

Otázka č. 13 Myslíte, že by sdělení o tragické události měla sdělovat policie?

Výsledek mezi policisty je vcelku vyrovnaný a odpovídá velmi pestrým názorům a přesvědčením. Kladně odpovědělo 10 policistů, naproti tomu 9 policistů se s tímto názorem neztotožňuje.

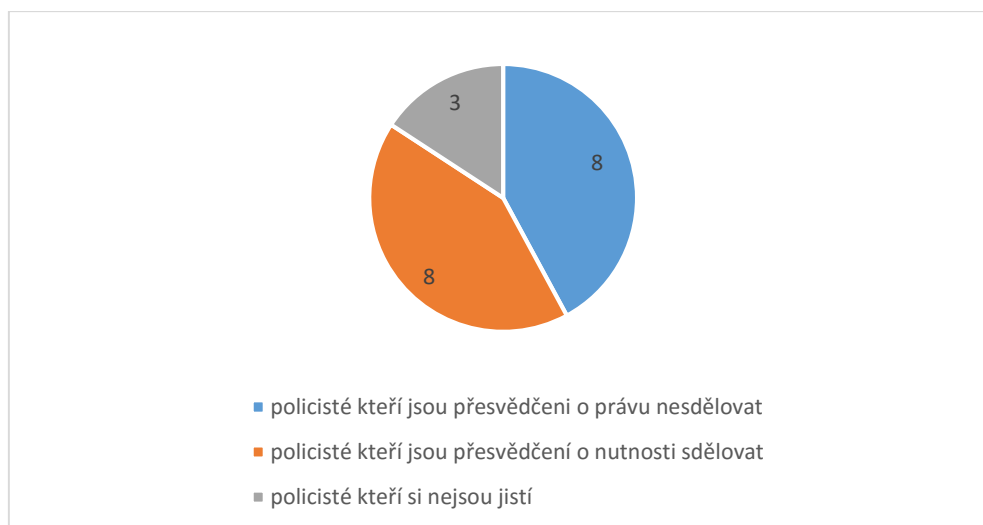
Graf č.13 Postoj ke sdělení tragických událostí policií ČR

Otázka č. 14 Myslíte, že máte právo a možnost v konané službě v případě tragické události, toto sdělení z jakéhokoli důvodu odmítnout?

Tato otázka měla především prověřit, nakolik jsou schopni se policisté zásadně řídit pouze legislativou a daným rozkazem, či naopak jsou schopni si uvědomit své já, své potřeby, indispozice a nejednat pouze z pokynu či rozkazu. Zde proti sobě tak stály dva faktory – na jedné straně služební povinnost – na druhé straně psychická a morální vyzrálост pověřeného policisty. Zda si je vědom toho, zda na daný úkol postačí, zda je schopen se ho zhostit tak, jak to požaduje etická a morální stránka. Zde na tuto otázku řada policistů nebyla schopna dát jednoznačnou odpověď, protože se domnívalo, že by se jednalo o nesplnění služebního rozkazu. Na druhé straně ale uváděli, že se v mnoha případech necítili v takovém citovém a psychickém rozpoložení, aby daný úkol v odpovídající úrovni splnili. Z tohoto důvodu bych tuto otázku posuzoval velmi citlivě. Na druhé straně to jenom dále svědčí o potřebě, aby příslušníci policie byli v tomto směru více s touto problematikou na svých útvech seznamováni, a tak alespoň po odborné stránce připravováni.

Graf č.14 Znalost práva odmítnout sdělit tragickou událost

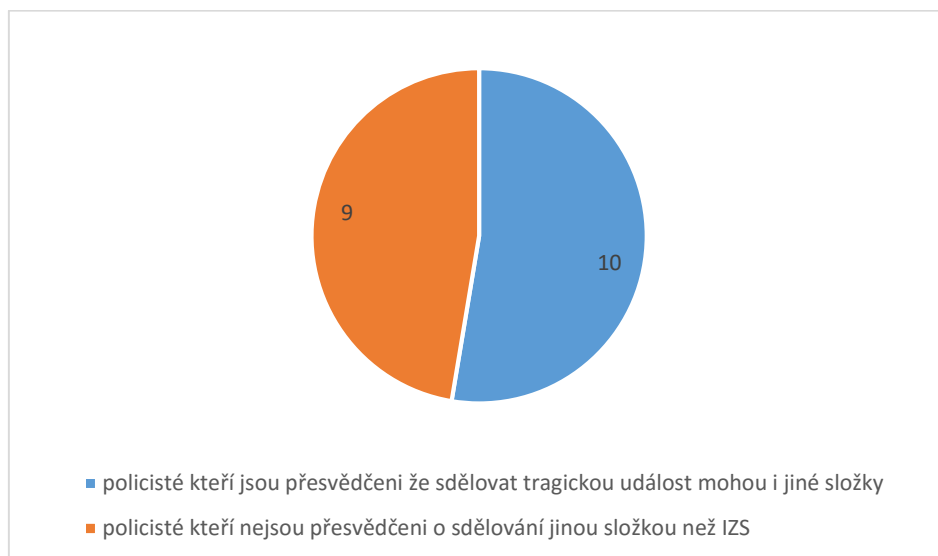

Otázka č. 15 Mimo složek IZS je ještě někdo, kdo může sdělovat, či se podílet při sdělení tragické události?

Tato otázka je zaměřená na případnou znalost některé složky, která může rovněž sdělovat tragickou událost.

Kladně na ni odpovědělo 10 policistů, záporně 9. Uvedené složky pak byly především HZS, pracovníci zdravotních zařízení a další státní úřady. Jednalo se však pouze o jednotlivé odpovědi, přičemž jejich názory nebyly nijak dále specifikovány. Z těchto odpovědí pak jednoznačně vyplynulo, že sdělování tragické události by mělo zůstat na policii, přestože ve společnosti existuje celá řada institucí např. městský úřad. Důvodem je, že policie disponuje všemi prostředky a navíc prošetřuje danou událost, takže je schopna podat i nejucelenější odpovědi pozůstalým.

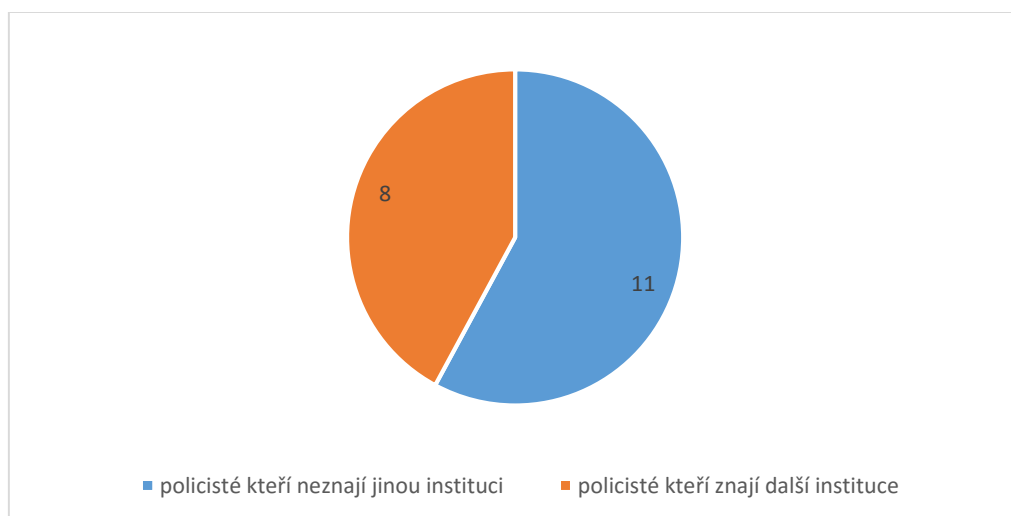
Graf č. 15 Podílení se při sdělování tragických událostí mimo složek IZS

Otázka č. 16 Znáte i jiné instituce napomáhající tragické události?

Resumé na tuto položenou otázku byla pro mne rovněž překvapující. Jedenáct policistů uvedlo, že neznají jinou instituci než Policii ČR. Dalších osm policistů uvedlo, že jinou osobou, která by danou zprávu mohlo podávat, byl např. psycholog, popř. intervent. Mezi dalšími institucemi byl např. lékař, nebo dokonce kněz.

Graf č. 16 Znalost dalších institucí napomáhajících při tragických událostech

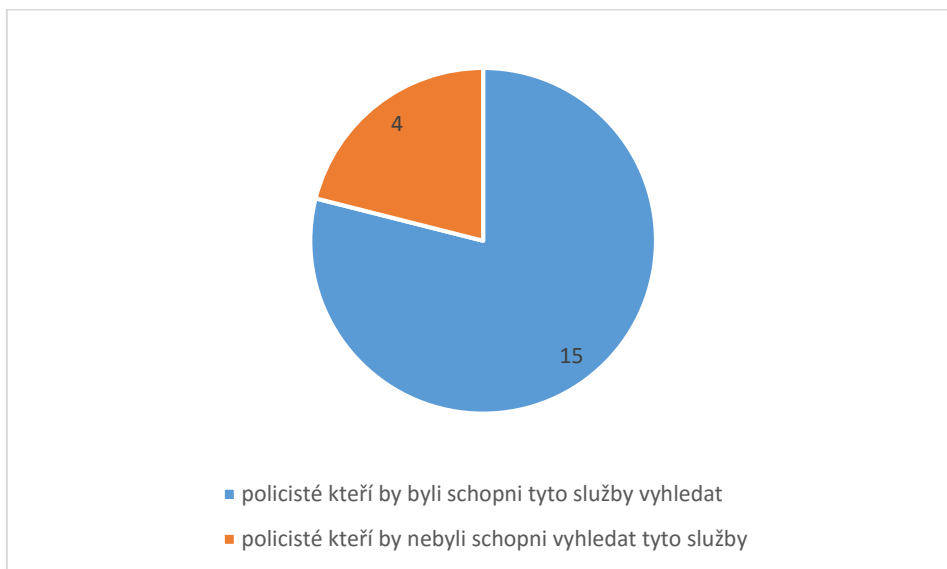

Otázka č. 17

Byl by jste schopen/a sám vyhledat služeb psychologického oddělení?

S tímto výsledkem odpovědí jsem byl rovněž velice spokojen a překvapilo mě množství kladně odpovídajících policistů. Kladně pak schopnost využít případné psychologické služby odpovědělo 15 policistů, čtyři pak odpověděli záporně.

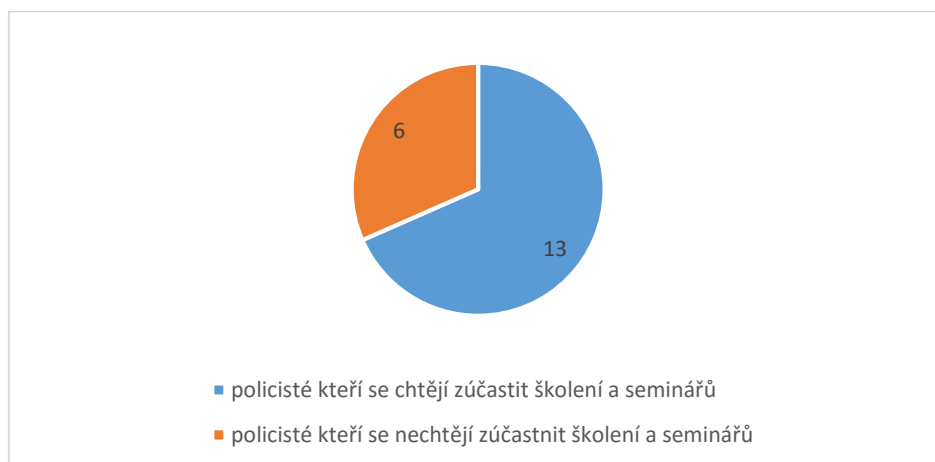
Graf č. 17 Schopnost samostatně vyhledat služby psychologického oddělení

Otázka č. 18 Zúčastnil/a byste se dobrovolně školení či semináře zaměřené na sdělení nepříjemných zpráv a krizové intervence?

Podle této odpovědi vyplynulo, že alespoň 10% dotázaných by se účastnilo dobrovolně školení zaměřené na intervenci či sdělování tragických událostí. Kladně pak odpovědělo 13 policistů. Pouze 6 policistů by se žádného školení či semináře nezúčastnilo.

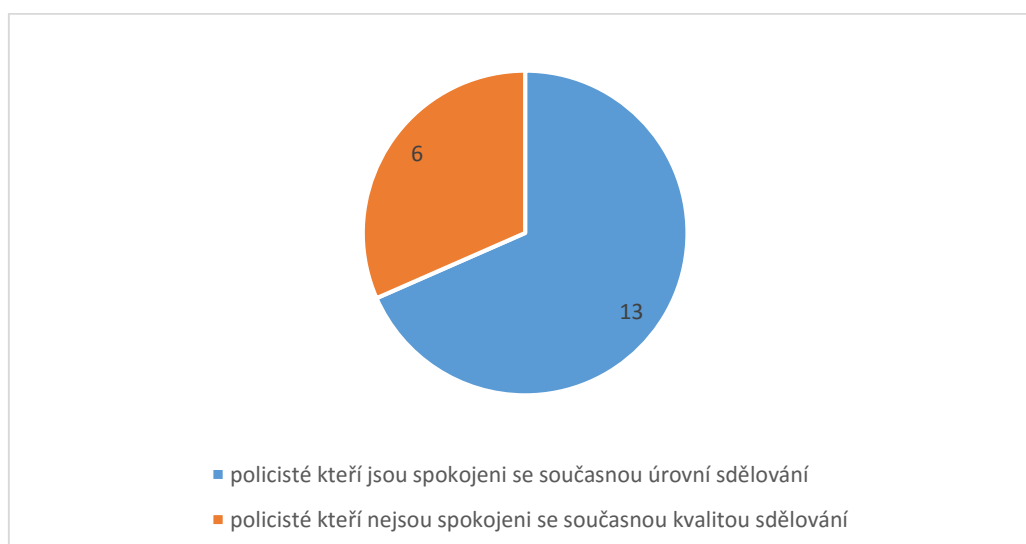
Graf č.18 Ochota zúčastnit se školení na téma sdělování tragických událostí

Otázka č. 19 Ztotožňujete se se současnou kvalitou a systémem sdělování?

Zde odpovědělo 13 policistů pro souhlas se současnou kvalitou a systémem, 6 policistů s tímto stavem nesouhlasilo

Graf č. 19 Spokojenost se současnou kvalitou sdělování

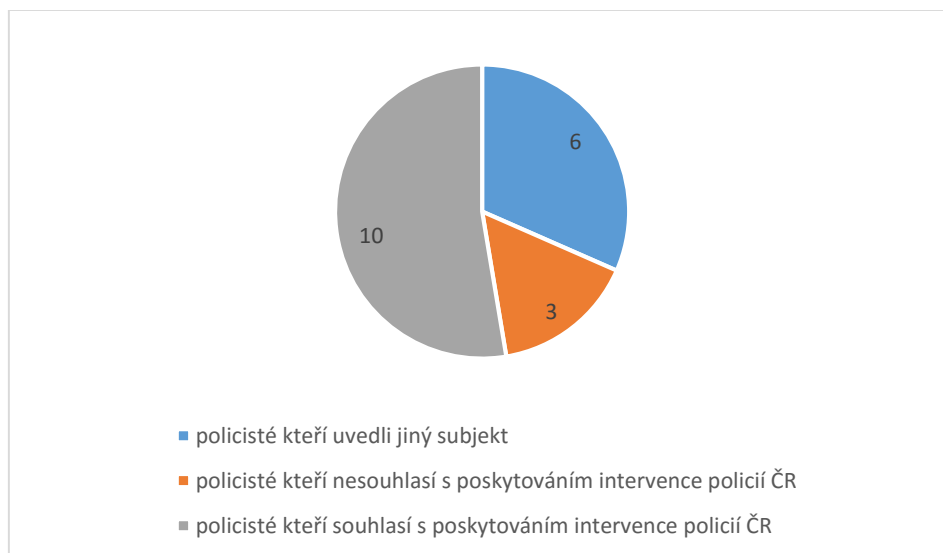

Otázka č. 20 Měla by i nadále poskytovat krizovou intervenci PČR?

Tato odpověď oproti předešlým už zase tak jednoznačná nebyla. S názorem o poskytování intervence ze strany policie ČR se vyslovilo 10 respondentů, 3 respondenti odpověděli záporně

a 6 respondentů uvedlo jiný subjekt. O jaký konkrétní subjekt, který by tuto službu měl vykonávat, ale v dotazníku uvedeno nebylo. Vycházelo se z předpokladu, že pokud policista se současným stavem není spokojen, že tam danou instituci, která by se daného úkolu měla zhostit, sám dopíše.

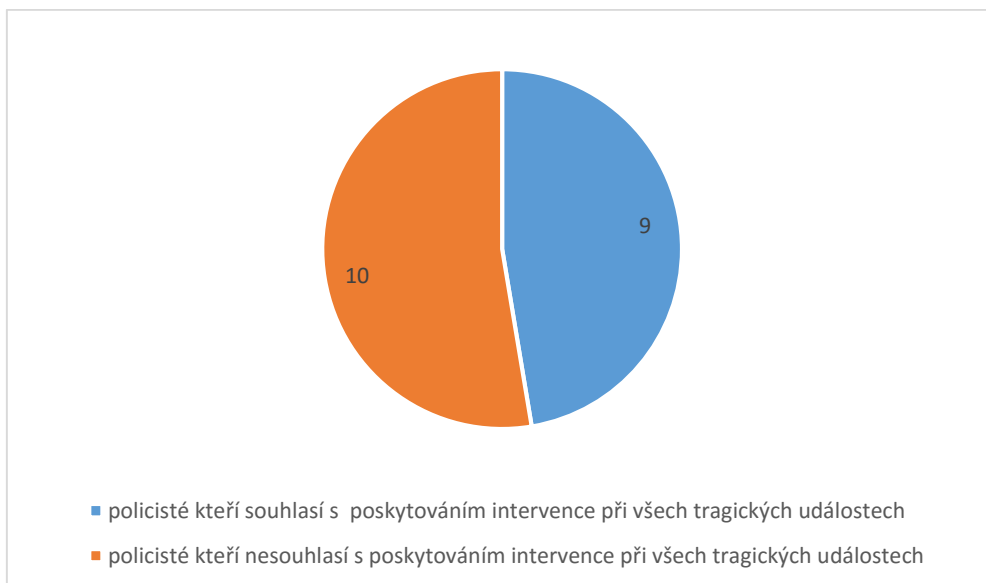
Graf č. 20 Postoj k poskytování krizové intervence policií ČR

Otázka č. 21 Měla by PČR poskytovat krizovou intervenci při všech tragických událostech?

Devět policistů odpovědělo, že je policie připravena jak po odborné, tak personální stránce všechny tyto tragické události sama řešit, naproti tomu deset policistů se vyjádřilo, že při některých případech např. při úmrtích dětí, by měl toto sdělení předat psycholog, popř. jiná složka, která má k dané osobě bližší profesní vztah.

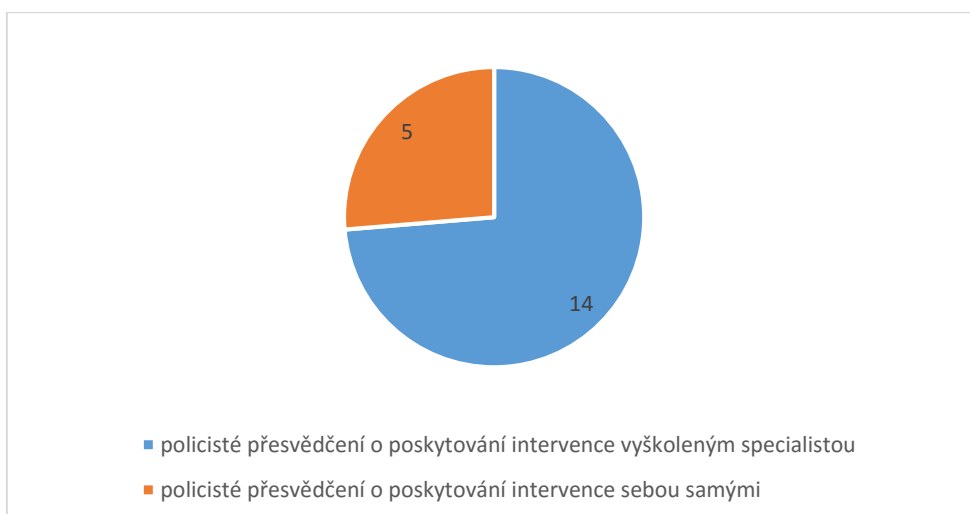
Graf č. 21 Postoj k poskytování intervence při všech tragických událostech

Otázky č. 22 Kdo by měl být dle Vašeho názoru schopen poskytnout krizovou intervenci:

Na vlastní otázku odpovědělo pět policistů v tom směru, že tuto sdělení může podat každý policista, 14 policistů vyslovilo vyškoleného specialistu.

Graf č.22 Kdo by měl poskytovat krizovou intervenci

14 Diskuze a komparace dat

Dílčí cíl č. 1: Zjistit znalosti policistů týkající se legislativy a právní úpravy upřesňující postup policie při sdělování tragické události.

Výzkumná otázka č. 1 Jaké mají policisté konkrétní znalosti potřebné k výkonu své práce, zda danou práci vykonávají v souladu se současnými vyhláškami, ale především, zda svoji práci vykonávají na odpovídající profesní úrovni.

Předpoklad č. 1 – Předpokládám, že alespoň 35 % respondentů mají znalost o právní úpravě a legislativě při sdělování tragické události

Tento uvedený předpoklad pak vychází z otázky č. 4 která směřovala ke zjištění toho, zda-li policisté vědí, zda existuje nějaký předpis nebo vyhláška, která sdělení o úmrtí, popř. jiné traumatizující události přesně stanovuje. Dle odpovědí, kterých se mi dostalo tedy, že znalost o právní úpravě má pouze 6 příslušníků a 13 příslušníků tuto znalost nemají, mě dovedlo k názoru, že se tomuto problému na daných odděleních či útvech věnuje jen malá pozornost. Výsledek otázky č.4 činil 32% což sice neodpovídá stanovenému předpokladu, který byl 35% ale byl velice blízko stanovenému limitu.

Výsledek šetření: Dílčí cíl č. 1 byl ověřen a předpoklad č. 1 nebyl potvrzen. Jedná se o malý rozdíl a to ve výši 3 %, tedy celková hodnota je velmi blízka stanovenému předpokladu.

Dílčí cíl č.2: Zjistit, kolik policistů bylo v rámci služebního poměru u PČR proškolen ve sdělování tragických události

Výzkumná otázka č.2 Kolik policistů bylo s problematikou sdělování tragické události proškolen, jak a v jakém rozsahu byli policisté na jednotlivých odděleních s touto problematikou seznámeni.

Předpoklad č. 2 – Předpokládám, že alespoň 90 % oslovených respondentů bylo v rámci služebního poměru u PČR proškolen ke sdělování tragických události

Otázku k předpokladu pak najdeme v uvedené odpovědi u otázky č. 6. Tato otázka nám pak dala odpověď na uvedenou otázku a to v počtu 13 kladně odpovídajících policistů, tedy policistů, kteří byly proškoleni. Předpoklad u této otázky pak byl, že alespoň 90 % příslušníků absolvovalo odborné školení. Celkový výsledek činil 68% policistů mající odpovídající školení.

Výsledek šetření: Dílčí cíl byl ověřen a předpoklad č. 2 nebyl potvrzen. Stávající rozdíl mezi předpokladem a skutečným stavem dotazníkového šetření činil 22%.

Na mysli zde bylo samozřejmě jakékoli školení, ať už při základních odborných přípravách v rámci prvního školicího střediska, až po individuální kurzy či školení. Stejně jako u předešlé otázky je zde zapotřebí se zamyslet nad současným stavem tohoto poskytování služeb a školení. Jak často probíhá a jak moc je efektivní dosažený výsledek tohoto školení.

Dílčí cíl č.3: Zjistit zájem o dobrovolnou účast na školení či semináři zaměřeném na sdělování nepříjemných zpráv

Výzkumná otázka č.3 Jaký je zájem ze strany policistů na případné školení, zda takovéto školení považují za potřebné pro svou práci.

Předpoklad č. 3 – Předpokládal jsem, že max. 10 % respondentů, se dobrovolně zúčastňuje školení či seminářů, která jsou zaměřena na téma sdělování nepříjemných zpráv.

Jako u předešlých otázek je patrný výsledek šetření a to u položené otázky č 18. Stejný je tak i výsledek a to opět kladně odpovídajících policistů v počtu 13 a záporně odpovídajících v počtu 6. I přes možnost odpovědět a zdůvodnit jejich rozhodnutí tato možnost nebyla využita. Školení by se tedy zúčastnilo nebo již účastní 68% policistů a 32% policistů o takové školení zájem neprojeví.

Výsledek šetření: Dílčí cíl byl ověřen a předpoklad č. 3 byl vyvrácen. Stanovený rozdíl opět mezi předpokladem a výsledkem šetření je 58%. Tento výsledek, který popřel uvedený předpoklad je velmi pozitivní a vypovídá o velké ochotě a snaze se odborných školení na téma poskytování služeb v oblasti sdělování tragických událostí podílet a účastnit.

Dílčí cíl č.4 Zjištění kvality a úrovně sdělování tragické události, s kterou se policisté ztotožňují.

Výzkumná otázka č. 4 Zjistit kolik policistů se ztotožňuje v současné době s kvalitou a systémem sdělování tragické události.

Předpoklad č. 4 – Předpokládal jsem, že minimálně 60 % oslovených respondentů, se ztotožňuje se současnou kvalitou a systémem sdělování

Tento dotaz pak za pomoci otázky č. 19 měl zjistit, nakolik jsou policisté nespokojeni s úrovní sdělování tragické události a jeho systémem. Zde opět uvádím, že velkou roli zde hraje subjektivní stránka. Významnou roli zde bezpochyby hraje délka služebního poměru, osobní vyzrálость policisty, popř. osobní zkušenosti, které podle vyjádření daných policistů jsou postačující k e splnění daného úkolu. Rovněž zde byla možnost svou zápornou odpověď upřesnit či se k ní blíže vyjádřit. Tato možnost ale nebyla využita.

Výsledek šetření: Dílčí cíl byl ověřen a předpoklad č. 4 nepotvrzena. Výsledek byl v počtu 13 příslušníků ztotožňujících se s kvalitou a systémem sdělování tragické události oproti 6 policistům. Předpoklad pak byl 60% kladně na tuto otázku odpovídajících policistů. Výsledek šetření je 68% respondentů. Je zde patrný rozdíl ve výši 8%, který odpovídá značně kladnému postoji k hodnocení současné kvality sdělování tragické události.

Dále zde uvádím šetření z ostatních otázek které již nebyly zahrnuty do stanovených cílů a předpokladů, ale poskytují nám alespoň některé postřehy napsané u otázek které nebyly striktně dané Odpověď jsem hledal především v otevřenějších otázkách, kde byla případně možnost napsat zdůvodnění rozhodnutí policisty či jiné doplnění patřící k odpovědi.

Vycházel jsem pak z otázek č. 13, 21 a 22 a konečné poznámky v dotazníku kde byla poznámka o vytvořeném prostoru pro náměty a komentáře. U otázky č. 13 tedy zda souhlasí se sdělováním tragické události právě policisty, byly zde nejčastěji uvedené důvody argumenty ve smyslu, disponujícími prostředky a to jak materiálními tak i nemateriálními. Patří sem určitě velmi rychlá informovanost a předání zpráv jak jednotlivým dotčeným policistům, tak i komunikace mezi ostatními složkami IZS, evidence a to jak samotné osoby či registr zbraní a jiné. Mezi materiální pak patří určitě technické vybavení včetně mobilnosti vozidel. Jako další častá odpověď byla neosobní přístup, proškolenost a profesionalita. Zbývajících 9 policistů, kteří odpověděli záporně, sdělilo nejčastěji, že takové sdělení velmi často zdržuje od práce a služebních úkonů. Roli zde navíc hraje i značný psychický tlak na policisty. Další faktor, který byl uváděn, byl značný neosobní přístup policisty, zejména pak uniformovaného policisty při předání tragické zprávy.

Otázka č. 21 pak umožňovala napsat, zda policie má poskytovat krizovou intervenci při všech tragických událostech popř. kdo jiný, by se měl tohoto úkolu zhostit. Zde mě zajímalo především, jestli policista dokáže rozpoznat úroveň připravenosti svého vlastního potenciálu při rozdílných úmrtí jako např. hromadné neštěstí, úmrtí dětí, neočekávané nebo tragické úmrtí a pod. Zda si policista opravdu věří, že je schopen všechny tyto zákroky po morální a psychické

stránce zvládnout, nebo po vyhodnocení celkové situace posoudí, že těmito schopnostmi nedisponuje a proto je raději předá na jinou osobu či instituci. A opět zde byly odpovědi různé. Byla zde uvedena celá řada profesních zařazení, např. pokud by se jednalo i úmrtí člena Záchraného hasičského sboru, tak že by to měli dělat pracovníci tohoto oddělení.

V otázce č. 22 byla zakotvena možnost poskytnutí služby každým policistou nebo naopak pouze vyškoleným specialistou. Zde se myslí, že to může vykonávat jakýkoliv specialista nikoliv tedy jenom psycholog, ale i lékař, kněz. Pokud se jedná o kněze, tak bych chtěl uvést, že v případě silně věřících lidí, se jedná o případy, kdy tito lidé sdělení smrti od policie přímo odmítají, proto přítomnost kněze je nanejvýše žádoucí. A to s netýká jenom případů kněze, ale i jiných sociálních nebo společenských popř. náboženských zaměření. Pokud je policie o tomto zaměření pozůstalých informována, tak to koná automaticky, ale v mnoha směrech se to nedá uskutečnit, a to nejenom z důvodu časových, ale celkové neznalosti poměrů u pozůstalých.

15. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo seznámit veřejnost s velmi ožehavým problémem, který musí policie řešit a tím je seznamovat pozůstalé s tragickým skonem nebo vážným zraněním některého z jejich rodinných příslušníků. Otázka je nanejvýše závažná zejména proto, že se v mnoha směrech jedná o smrt dítěte, popř. o nečekanou smrt při dopravním úrazu nebo při násilném agresivním aktu, který nikdo z pozůstalých nečeká.

Sdělování takovéto události je zcela jiné povahy než sdělování faktu. Zde se totiž jedná především o stránku citovou a morální. Pověřený policista se musí tohoto úkolu zhostit s plným vědomím toho, o jak náročným úkol se po psychické stránce jedná. Daný úkol by měl proto vykonávat člověk, který je schopen lidskými projevy, je schopen se rychle vžít do případné reakce pozůstalých.

V této souvislosti je nutné říci, že při sdělení takovéto události, popř. jiných tragických události se v případě pověřeného policisty jedná o dva faktory, z nichž prvním a nepopiratelným je jeho vrozená schopnost a vyzrálo tuto práci vykonávat. Ale současně nezanedbatelným pomocníkem v tomto směru je mu dostatečná teorie, kterou má, poskytuje jisté vodítko, jak se má v dané situaci zachovat. Pokud je daný příslušník vyzbrojen těmito teoretickými znalostmi, pak v mnoha směrech mu to ulehčí jeho práci.

O potřebě že takováto školení a další vzdělávání jsou nutná, svědčí i odpovědi, která jsem získal prostřednictvím anonymního dotazníku, který jsem prováděl a který je součástí této bakalářské práce, ze kterého jednoznačně vyplynulo, že takovéto školení by naprostá většina příslušníka přivítala. Jednoznačně by jim usnadnila jak jejich práci, tak by to přispělo ke zvýšení úrovně. Mnohdy se totiž stává, že se celá řada příslušníků spokojí se svou prací, provádí ji více méně stereotypně a nijak se nesnaží ji dále zdokonalovat. V dnešní době, kdy je policie vystavena mnohem větší pozornosti a kritice ze strany veřejnosti, je potřeba věnovat této službě proto stále větší pozornost, když navíc je to oblast, kde může policie při zlepšování svého obrazu, před společností, mnoho získat.

Vlastní práci jsem rozděl do tří částí.

V první části této práce se věnuji celkovému legislativnímu zakotvení týkající se policie ČR a možnosti dosažení alespoň částečných znalostí potřebných k sdělení tragických skutků.

V druhé části se především věnuji nastínění systemizace policie při poskytování pomoci a služby týkající se sdělení tragické události. Zde popisují požadovaný stav, nastolený různými

pokyny a nařízením, která se v mnoha směrech dostávají do střetu se samotnou realitou a někdy negativním i dopadem na obě strany. Vrhá to negativní dopad na policii, která si svým neprofesionálním přístupem vytváří ve společnosti negativní obraz.

Ve třetí části pak uvádím vlastní zkušenosti a osobní pohled na stávající situaci, která panuje ve složce policie ČR v rozporu s kladenými požadavky, Tyto své názory a stanoviska pak doplňuje předložený dotazník, který by měl odrazit postoje policisty k danému problému. Zde se nejedná jenom o to, jak je daný policista vyzbrojen teoretickými vědomostmi, ale jak je i otevřen k přijímání nových poznatků cestou různých školení a kurzů. Z dotazníků vyplynulo, že převážná část – zejména mladších policistů by takovéto škole přivítala, protože si jsou vědoma toho, jak by jim to bylo pomohlo v jejich práci. Jejich otevřenost a ochota se vzdělávat, mi navíc podepřela mé přesvědčení, že je nutné tomuto tématu do budoucna věnovat mnohem větší pozornost než je tomu v současné době.

Příloha č. 1 vyplněný dotazník

15. Myslíte, že by sdělení o tragické události měla sdělovat policie?
 ano, zdůvodněte   ne, zdůvodněte
Pokud je to v rámci policie (nehoda, úmrtí, smrtelná oběť) tak ano

16. Myslíte, že máte právo a možnost v konané službě v případě tragické události toto sdělení z jakéhokoli důvodu odmítnout?
 Ano, zdůvodněte   ne   nevím
Pokud vím, že to je jako policista gama pozice a důvody a t.

17. Mimo složek IZS je ještě někdo, kdo může sdělovat či se podílet při sdělení tragické události?
 Ano, uveďte   ne
psycholog, nemocnice, státní úřady

18. Znáte i jiné instituce napomáhající při sdělení tragické události?
 ano, jaké   ne
Nemocnice, státní úřady

19. Byl/a byste schopen/schopna sám/sama vyhledat služeb psychologického oddělení?
 ano   ne

20. Zúčastnil/a byste se dobrovolně školení či semináře zaměřené na sdělení nepříjemných zpráv a krizové intervence?
 Ano, zdůvodněte   ne, zdůvodněte
Pomohlo by mi to v mojí práci

21. Ztotožňujete se se současnou kvalitou a systémem sdělování dopíše čeho?
 ano   ne, zdůvodněte

22. Měla by i nadále poskytovat krizovou intervenci PČR?
 ano   ne   jiný subjekt

23. Měla by PČR poskytovat krizovou intervenci při všech tragických událostech?
 ano   ne, uveďte ve kterých případech

24. Kdo by měl být dle Vašeho názoru schopen poskytnout krizovou intervenci?
Každý policista   vyškolený specialista

Prostor pro Vaše náměty a komentáře

1. Pohlaví: muž žena
2. Věk: 20-30 let 31-40 let 41 let a více
3. Délka služby u policie ČR: 5 let a méně 6-15 let 16 a více
4. Upravuje postup a náležitosti sdělení úmrtí nějaký předpis, interní akt, či jiné zákonné opodstatnění?
ano, uveď název ne nevím
5. Pokud ano, byl/a jste s ní seznámen/a? Odpovzte jen v případě, že jste u otázky č. 4 odpověděl/a ano.
ano ne
6. Byl/a jste v rámci služby u policie proškolen/a k přípravě sdělení tragické události?
ano ne
8. Označte známkou na stupni jako ve škole, jaká je dle Vašeho názoru úroveň Vašich současných teoretických vědomostí o sdělení tragických událostí? (1-velmi dobrá, úroveň, 3 – dobrá, 5- žádná)
1 2 3 4 5
9. Kolikrát jste byl/a sdělovat nebo alespoň přítomen/na sdělení o tragické události?
nikdy méně než 5x 6x a více
10. Znáte svého intervenanta?
ano ne
11. Využil/a jste sám někdy možnost intervenanta při sdělení tragické události?
ano ne
12. Kolikrát při sdělení tragické události jste měl na místě příslušného intervenanta?
méně než 5x 6-10x 11 a více x
13. Pokud jste se již setkal/a se sdělením tragické události, na jaké úrovni toto sdělení dle Vás proběhlo?
(1-velmi dobrá, úroveň, 3 – dobrá, 5- žádná)
1 2 3 4 5
14. Kolikrát jste byl/a sdělovat nebo alespoň přítomen sdělení o tragické události?
nikdy méně než 5x 6x a více

Seznam použité literatury a pramenů-

1. PARKES, Colin Murray, RELF, Marilyn a COULDRICK, Ann. *Poradenství pro smrtelně nemocné a pozůstalé*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007. 180 s. Paliativní péče. ISBN 978-80-87029-23-7.
2. ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Poradenství pro pozůstalé: principy, proces, metody*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2013. 223 s. ISBN 978-80-247-3736-2.
3. Vyhodnocení, metodika činnosti psychologických pracovišť a služeb při policii ČR
4. Zákon č. 273/2008 Sb., o policii České republiky.
5. Zákon 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
6. Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 21. ledna 2010 o školních policejních střediscích
7. Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 19.ledna 2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky